VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 121 — Vol. LII vuosikerta Sudbury, Ont. Torstai, jouluk. 5 p. — Thursday, Dec. 5, 1968

Läntisen pallonpuoliskon kokous oli rakentava ja hyvin innoittava

Marraskuun 28 päivän — joulukuun 1 päivän välisenä aikana pidetyn rauhankokouksen päätökset ja asiakirjat julkaistaan pian

Montreal. — Ensimmäiset havainnot edustajien rekisteerauspäivänä St. James United kirkossa oli, että Montrealiin oli tullut oikea kansainvaellus. Vietnamin sodan vastustajia saapui koko päivän junilla, busseilla, lentokoneilla, joitakin "peukalokyydillä" ja sadoilla autoilla.

Oli ilahduttavaa huomioida, että edustajista oli yli puolet nuoria, sillä heillehän kuuluu maailman tulevaisuus, heidän elämäänsä koskee sota kaikkein kipeämmin. Oli joukossa oppilaita, makuupussit kainalossa valmiina yöpymään missä tahansa katon alla, kokonaisia perheitä lapset mukana, oli opettajia ja edustajia varmasti kaikilta ammattialoilta, tieteen ja taiteen aloilta, kaikilla sama päämäärä, yhdistyä, löytää tie, jonka kautta me kaikki voimme auttaa Vietnamin sodan lopettamista ja auttaa Vietnamin kansaa vapautumaan vieraan maan sorrosta.

Perjantaina konferenssin avasi komitean puheenjohtaja Edward Martin Sloan lausuen osanottajat tervetulleiksi: "Me olemme tänne saapuneet yhdistyneinä yhden asian puolesta, me tulemme kaikki puhumaan yhdellä äänellä, me haluamme löytää ratkaisun miten yhdessä tulemme toimimaan, miten puolestamme voimme auttaa, että tämä julma sota lopetetaan.

Kaikki edustajat täällä, Etelä-Amerikasta, Yhdysvalloista ja Canadasta, edustaen miljoonia rauhaarakastavia ihmisiä, yhtyvät täällä antamaan jakamattoman kannatuksensa Vietnamin urhealle kansalle.

Me toivomme, että tästä konferenssista saa alkunsa suuret joukkoliikkeet, jotka yhdistyneenä voivat osaltaan auttaa, että Vietnamin kansa vapautuu ja saa itse päättää asioistaan ja tulevaisuudestaan."

Kokouksen ensimmäisenä puheenjohtajana oli professori Laurier LaPierre. Hän esitti kokoukselle viisimiehisen Pohjois-Vietnamin edustajiston sanoilla: sota Vietnamin kansaa vastaan ja vaara koko maailmalle, se on valkoisten rotujen ylivoimainen vallanilmaisu toisia rotuja kohtaan, Amerikan hallituksen vallanhimo koko maailman herruuteen. Me olemme kaikki Vietnamin sotaa vastaan, ja tämä joukkokokous on nyt ajankohtainen, sillä täältä voimme lähettää painostuksen Pariisiin, jossa nyt on neuvottelut käynnissä.

Pohjois-Vietnamin edustajisto sai valtavat suosionosoitukset. En usko, että tässä sata vuotta vanhassa kirkossa on koskaan osoitettu mihinkään asiaan niin valtavaa innostusta.

Koska kaikista Etelä-Amerikan maista oli paljon edustajia, oli kokouksen puhe- ja keskustelukielinä espanja, ranska ja englanti, jotka kuulokkeiden kautta tulkittiin edustajille.

Ensimmäisen päivän puhujina olivat Rabbi Abraham Feinberg, Torontosta, Salvador Alende, Chilen senaatin presidentti, joka kertoi kuinka kansat elävät kurjissa oloissa Etelä-Amerikan maissa, elintaso on alhainen, ja sairashuolto melkein olematon. Vietnamin rauhan puolustaminen on samalla työtä avustaa latinalaisamerikkalaisia maita pääsemään kapitalismin sorrosta, sanoi senor Allende.

Hoang Minh Giam, Pohjois-Vietnamin kulttuuriministeri kiitti puheessaan avustuksesta, jota on annettu hänen kansalleen ja siitä moraalisesta tuesta, jota he ovat saaneet koko maailmalta. "Me olemme jo voittaneet moraalisen sodan", hän sanoi, "ja myöskin tulemme voittamaan yhtenäiselle Vietnamin kansalle vapauden ja itsenäisyyden."

Amerikan taisteluhenkisen uuden neekeriliikkeen "Black Panthersin edustaja ehdotti, että kokous käsittelee myöskin ja antaa kannatuksensa Amerikan neekereiden vapausliikkeelle sillä kaikkien rotujen tasa-arvoisuus kuuluu myöskin rauhanliikkeelle. Tämän asian oli konferenssia valmistava komitea myös huomioinut, koska heidän johtajansa Bobby Seal oli kutsuttu yhdeksi puhujaksi.

Etelä-Vietnamin kansanrintaman edustajat saapuivat kokoukseen vähän myöhästyneenä. Taas alkoi valtavat suosionosoitukset, joilla tämä edustajisto vastaanotettiin. "Meidän toivomme on", sanoi heidän puhemiehensä, "että pian on aika jolloin saamme rauhassa maatamme rakentaa. Silloin taas jokiemme vedet ovat kristallin kirkkaita, riisipeltomme kasvavat, lapsemme pääsevät kotiin, kodin suojaan, pois luolista ja metsistä jossa he nyt piilottelevat."

Lauantain ja sunnuntain kokoukset pidettiin yliopistorakennuksissa. Edustajat jakaantuivat eri komiteoihin, joista ehdotukset ja päätöslauseet esitettiin yleisistunnolle. Osallistuin komiteaan, jonka työohjelmana oli rauhanliikkeen työ tulevaisuudessa.

Kokous oli innostava, aika melkein loppui kesken kun oli niin paljon erinäisiä asioita, joista keskustelimme. Yksi päätös oli, että ehdotetaan konferenssille, että tammikuun 20 päivä, jolloin Yhdysvaltojen uusi presidentti vannotaan virkaan, on päivä, jolloin järjestetään suuria mielenosoituksia tällä mantereella. Myöskin päätettiin avustaa Amerikan sotilaspakolaisia, ja kiihdyttää Vietnamin kansan avustuskeräyksiä.

Kokouksen aikana kuulimme monia innostavia puheita. Mieliinpainuva oli Mexicon oppilaiden järjestön edustajan, samoin Etelä-Vietnamin kansanrintaman edustajan pääpuhe ja tervehdys Vietnamin kansalta. Kaikista näistä olisi paljonkin kertomista mutta se on mahdoton tehdä rajoitetussa tilassa.

Kotimatkalla junassa, jossa oli paljon Toronton edustajia, uudelleen keskustelimme havainnoistamme ja toimme julki mielipiteitä. Näin matka kotiin joutui nopeasti. Yleinen ajatuksemme on, että konferenssi oli hyvin onnistunut, se oli harvinainen tapahtuma meidän maassamme. Kokouksen raportit ja päätöslauseet, sekä viite tulevalle työlle tulee julkisuuteen vasta jonkun ajan kuluttua kun komitea saa valmiiksi kaikki ehdotukset ja päätökset.

Kiitos Montrealin rauhan voimille jotka ovat tehneet työtä monia kuukausia tämän suuren joukkokokouksen valmistamisessa. Uskon, että kaikki edustajat kokouksen lopussa tunsivat suurta tyydytystä siitä, että jokainen osaltaan ja kaikki yhdessä saimme suuret joukot ihmisiä kiinnittämään huomionsa tavalla tai toisella nykymaailman probleemeihin, ja että me olimme kaikki yhdessä rauhan puolesta, sotaa vastaan, ja päätimme sen puolesta tehdä väsymättä työtä. — Helen Tarvainen.

Puolustusministeri NATO:n kannalla

Väitti Canadan turvallisuuden riippuvan Euroopan tapahtumista – ristivetoa NATO:sta liittohallituksen riveissä?

Ottawa. — Puolustusministeri Leo Cadieux ja ulkoministeri Mitchell Sharp antoivat tiistaisessa alahuoneen istunnossa tietää, että he kumpikin ovat varauksetta NATO-joukkoihin osallistumisen kannalla.

Kumpikaan heistä ei kuitenkaan halunnut esittää arvioita siitä, miten tulee Canada lopulta suhtautumaan NATO-joukkoihin.

Heidän voimakas esiintymisensä NATOn asevoimiin osallistumisen puolesta antoi ensimmäisen vihjeen siitä, että liittohallituksen ministerien keskuudessa voi olla erimielisyyttä ehdotuksesta, jotta Canadan pitäisi vetää asevoimiaan pois NATOn riveistä.

Puhuen alahuoneen puolustusasiain valiokunnan kokouksessa mr. Cadieux tiedoitti virallisesti, että Canada on Tshekkoslovakian tapausten johdosta, kuten hän sanoi, sitoutunut uudistamaan $45 milj. hinnalla kolme hävittäjää.

Hän vahvisti myös tiedon, että Canada on lykännyt tuonnemmaksi Saksassa olevien ilmavoimien 20-prosenttisen kotiuttamisen, kuten oli suunniteltu, ja että Länsi-Saksassa olevalle armeijan prikaatille lähetetään entistä nopeammin uutta aseistusta.

Mr. Cadieux väitti, että Canadan turvallisuus on läheisesti kietoutunut Euroopan turvallisuuteen, ja että "puolustuskysymysten uudelleen tutkiminen ei voi muuttaa tätä tosiasiaa".

Hän sanoi omaksuvansa toisten NATO-maiden (USAn) kannan, että Tshekkoslovakian kriisin jälkeinen tilanne "vaatii suurempaa valppautta ja nykyisten asevoimien laadullista tehostamista".

Mr. Sharp sanoi kannattavansa täydellisesti puolustusministeriä, jonka kanssa hän osallistui NATOn Brysselin kokoukseen.

Näiden ministerien lausunnot — ja he ovat avainasemassa puolustusvoimista puhuttaessa — veti heidät jossakin määrin oppositioasemaan liittohallituksen muiden jäsenten, myös pääministeri Trudeaun aiemmin asiasta antamiin lausuntoihin nähden.

Pääministeri Trudeau lupasi toukokuun 29 pnä, että nyt suoritettavan tarkistuksen yhteydessä katsotaan vakavasti Canadan sotilaallisia sitoumuksia ..ORADin ja NATOn kanssa.

Sen jälkeen hän on selittänyt, että Canada harkitsee puolustusmenojensa vähentämistä, josta voidaan varata entistä enemmän ulkomaa-apua kehitysmaille. Äskettäisen Kingstonin puheensa yhteydessä pääministeri sanoi, että häntä huolestuttaa enemmän se, jos Yhdysvaltain kahakointi leviää rajan yli Canadaan, kuin tapahtumat Berliinin muurilla.

Postiasiain ministeri Eric Kierans on puhunut avoimesti NATOn asevoimista irtaantumisen tarpeellisuudesta. Hänen sanotaan johtavan ministeriryhmää, mikä haluaa vapautua NATOn sotilaallisista sitoumuksista.

Cadieux ja Sharp tuntuivat nyt ottavan vastakkaisen kannan tässä asiassa.

Nyt alahuoneessa mainittu hävittäjä-alusten uudistamisohjelma, mihin sisältyy uudenaikaisen aseistuksen hankkiminen, romutettiin aikaisemmin säästäväisyyspolitiikan pohjalla. Mutta se vedettiin kaikessa hiljaisuudessa uudelleen esille Brysselissä pidetyn NATO-kokouksen aikana.

Mitään uusia asevoimayksikköjä ei ole NATOlle luvattu, vakuuttivat Cadieux ja Sharp, mutta NATOn palvelukseen myönnettyjen asevoimien "laadullisesta parantamisesta" on annettu lupaus.

Mainitun kokouksen jälkeen selitettiin, että luvattu kolmen hävittäjän uudenaikaistuttaminen tulee nyt maksamaan $65 miljoonaa. Ne annetaan tehtyjen sitoumusten mukaan NATOn käyttöön Atlantilla.

Canadasta 4.4 milj. paunaa suolakalaa Nigerian avustamiseksi

Ottawa. — Canadan kalastusministeriöstä ilmoitettiin tällä viikolla, että Atlannin rannikkomaakuntien "kalastusfirmalle on myönnetty yhteensä $1,150,000 arvoinen "urakka", jotta ne toimittaisivat 4.4 miljoonaa paunaa suolattua turskaa Nigerian ja Biafran avustamiseksi.

Kalojen tulee olla kuljetusvalmiina aikaisin ensi vuoden puolella.

Tämä on jo toinen suuri määrä suolattua kalaa, jonka Canada antaa Nigerialle avustustarkoituksessa. Ensimmäinen 6.5 miljoonaa paunaa luovutettiin aikaisemmin tänä vuonna.

Intiaani haluaa YKn tutkimaan asemaansa täällä

Ottawa. — Eräs nuori intiaanijohtaja ehdotti tällä viikolla, että YK:n tulisi suorittaa tutkimukset tavasta, jolla Canadassa kohdellaan maan alkuasukkaita.

Harold Cardinal, 24-vuotias Albertan intiaaniyhdistyksen presidentti, teki tämän ehdotuksen Ottawassa pidetyn kansallisen ihmisoikeuskonferenssin yhteydessä pitämänsä etukäteen valmistamattoman puheen yhteydessä. Cardinalin piti esittää yksi YK:n johtavimmista ihmisoikeusvirkailijoista, mutta hän käytti tätä tilaisuutta hyväkseen esittäen pistäviä moitteita Canadassa vallitsevan rotuerottelun johdosta

Saigonilaisia saapui Pariisiin

Pariisi. — Saigonin hallituksen valtuuskunnan kärkijoukko saapui Pariisiin tiistaina ja USA:n taholta esitettiin toiveita neuvottelujen alkamiseksi ensi viikolla.

Saigonin valtuuskunnan jälkipään odotetaan saapuvan tämän viikon kuluessa tai viimeistään viikonlopulla. Varapresidentti Nguyen Cao Ky ei osallistu keskusteluihin Saigonin edustajana, mutta hän tulee toimimaan päällysmiehen roolilla. Hänen odotetaan saapuvan tänne viikonlopulla.

Quebec hylkäsi Ottawan merenrantaehdotuksen

Pääministeri Bertrand sanoi myös, että Quebec pitää kiinni kansainvälisistä oikeuksista

Quebec. — Quebecin pääministeri Jean-Jacques Bertrand hylkäsi tiistai-iltaisessa lausunnossaan liittohallituksen ehdotuksen Canadan aluerajojen merenpohjaresurssien jakamiseksi ja hän yhdisti samalla tämän kielteisen asenteensa Quebecin vaatimuksiin kansainvälisten suhteitten ylläpitämiseksi. Puhuen uutistoimittajille mr Bertrand sanoi Quebecin lähettävän valtuuskuntansa kahden viikon kuluttua alkavaan kansainväliseen kulttuurikokoukseen Nigeriin huolimatta siitä lähettääkö liittovaltio sinne valtuuskunnan tai eikö lähetä.

Viime viikolla mr Bertrand sanoi virastossaan tutkittavan ehdotusta, että Quebec osallistuisi Nigerin konferenssiin Canadan valtuuskunnan mukana välttääkseen siten toistumasta tilanteen, missä Ottawa katkaisi vuoden alkupuolella diplomaattisuhteensa Gaboniin sen vuoksi kun Gabon kutsui opetuskonferenssiin Quebecin sivuuttaen kokonaan Ottawan. Gabon ja Niger ovat ranskankieltä puhuvia afrikkalaismaita.

Niin liittohallitus kuin Quebecin on saanut kutsun osallistua Nigerin konferenssiin.

Samalla mr Bertrand arvosteli pääministeri Pierre Trudeaun aiemmin julkaisemaa suunnitelmaa eli ehdotusta, minkä perusteella jaettaisiin liittohallituksen ja kahdeksan maakuntahallituksen kesken merenpohjaresursseista saatavat tulot.

Mr. Bertrand antoi samalla ymmärtää, että jos tulevassa liitto- ja maakuntahallitusten perustuslakikysymyksiä käsittelevässä konferenssissa ei saada kohtuullista edistystä yhteisymmärrykseen pääsyssä Ottawan ja Quebecin kesken, hän (mr. Bertrand) voi järjestää ensi vuonna maakuntavaalit.

"Jos ongelma kehittyy sellaiseksi, että Ottawan jyrkkyys johtaa tulevassa konferenssissa ehdotusten täydelliseen hylkäämiseen minä teen konferenssin jälkeen päätöksen vaaleista, saatuamme tietoomme liittohallituksen suhtautumisen."

Pääministeri Trudeaun ehdotuksen mukaan maakunnat saisivat ranta-alueelta (noin 9-prosenttisesti) merenpohjaresurssien tulot, mutta sitä kauempaa jaettaisiin merenpohjaresursseista saatavat tulot tasan liitto- ja maakuntahallitusten kesken.

Mr. Bertrand kuvasi sen isällisekseksi, komentavaksi ja jyrkäksi ohjelmaksi.

Panagoulis muutettu pois kuolemansaarelta

Ateena. — Kuolemaantuomittu Alexander Panagoulis, joka sanoi yrittäneensä murhata Kreikan pääministerin, palautettiin Ateenaan Kreikan kuolemaantuomittujen saarelta, ilmoitettiin tiistaina. Tavallisesti luotettavista lähteistä kerrottiin, että Panagoulis siirrettiin Kreikan Aegina-saarelta Ateenassa sijaitsevaan sotapoliisin päämajaan.

ITALIAN KANSALLINEN KUOHUNTA JATKUU YHÄ

Kahden maataloustyöläisen ampuminen on aiheuttanut työläis- ja opiskelijaprotesteja

Rooma. — Poliisit käyttivät tiistai-iltana Genovassa kyynelkaasua 3,000 protestoivaa opiskelijaa ja työläistä vastaan protestimielenosoitusten levitessä kautta maan sen johdosta kun poliisit surmasivat kaksi maataloustyöläistä Sisiliassa.

"Poliisi-murhamiehet" huutoja esittäneiden Genovan mielenosoittajien sanotaan tunkeutuneen prefekti- ja maakuntahallituksen virastoja kohti ja tapelleen noiden virkapaikkojen porteilla olleiden poliisien kanssa.

Tämä poliisien ja mielenosoittajien välinen kahakointi kehittyi aikana, jolloin Mariano Rumor yrittää saada muodostetuksi uuden kokoomushallituksen.

Genovan kahakointi oli huippukohta Italian maatakäsittävässä mielenosoitusliikkeessä. Tuhannet työläiset ja opiskelijat menivät katumielenosoituksiin kymmenkunnassa kaupungissa huutaen vastalauseita poliisien ja mielenosoittajien välisistä verisistä kahakoista Avolassa ja Sisiliassa. Mainitut veriset mielenosoitukset olivat maanantaina, jolloin poliisit tappoivat ampumalla kaksi työläistä ja haavoittivat 15 muuta. Yli 30 poliisin sanotaan loukkaantuneen työläisten heittelemistä kivistä.

Genovassa loukkaantui yli 20 työläistä ja 5 mielenosoittajaa vangittiin. Samalla kertaa Genovan kahakka syvensi kautta maan levinnyttä pelkoa ja kriisiä. Milanosta Palermoon asti ilmaantui seinille tunnuksia: "Fasistipoliisit pois. Alas työläisten murhaajat."

Roomassa lähti luokkahuoneistaan pois yli 30,000 opiskelijaa jotka menivät keskikaupungille protestoimaan Avolan tapahtumista.

Genovasta Milanoon, Venetsiaan ja sieltä alas Italian niemimaata aina Sisiliaan asti, opiskelijat liittyivät työläisten mielenosoituksiin, joita järjestettiin Italian ammattiyhdistysliikkeen, ja opiskelijain ryhmien toimesta tai itsealoitteisesti.

Kuusi tuntia kestänyt lakko halvaannutti koko Sisilian. Syracusen maakunnassa, missä Avolan ampuminen tapahtui, tuhannet työläiset vierittivät kiviä ja kaatoivat puita maantie-esteiksi. Tuhansia muita työläisiä meni Avolaan osallistukseen kahden ammutun maatalous-työläisen hautajaisiin.

Kommunistinen puolue esitti vaatimuksen, että hallituksen poliisit tulee vetää pois kaakkois-Italiasta ja että koko maan poliisit on riisuttava aseista.

Roomassa neuvottelivat sosialistipuolueen johtajat mr Rumorin kanssa uuden keskusta-vasemmistohallituksen muodostamisesta kristillisdemokraattisen puolueen johdolla.

Italiassa on ollut marraskuun 19 päivänä suoritettujen vaalien jälkeen vähemmistöhallitus, mikä erosi jokin aika sitten toimestaan.

VIIME TIEDOT

Saigon. — USAn Vietnamissa olevien sotavoimien päällystö tiedoitti keskiviikkona, että maasta ilmaan ammuttavat ohjukset vahingoittivat yhtä ja häiritsivät erästä toista Pohjois-Vietnamin ilmatilassa lentänyttä amerikkalaista tiedustelukonetta viime tiistaina.

Rooma. — Tuhannet rautatietyöläiset, vuokra-autoilijat, bensiinin jakajat, sairaala- ja puhelintyöläiset menivät Italiassa lakkoon keskiviikkona. Lakon tarkoituksena sanotaan olevan Rooman seisahduksiin saaminen. Yli 30,000 jatkokoululaista protestoi eri puolilla Roomaa ja huusivat: "Murhaajat, te tulette maksamaan teoistanne." Oppilaat viittasivat maanantaina Sisiliassa tapahtuneeseen kahden maataloustyöläisen murhaan. Italiassa vallitseva hallituskriisi jatkuu jo kolmatta viikkoa.

Pariisi. — Ranskan ammattiyhdistysliiton pääsihteeri Georges Seguy sanoi Ranskan hallitukselle keskiviikkoiltana, että sen ei tarvitse odottaa Federationin tukea ja hiljattain käyttöön otettu "vyönkiristysohjelma" aikaansaa työlevottomuuksia.

Moskova. — Neuvostoliiton 1. jääkiekkojoukkue peittosi Canadan maalein 6—0 keskiviikkoillana pelatussa ottelussa. Tämä oli viimeinen ottelu turnajaisissa, joihin osallistui neljä maata. Neuvostoliitto saavutti kolmannen peräittäisen voiton ja korkeimman mahdollisen pistemäärän (6) sekä mestaruuden. Toiseksi tuli Suomi (3) ja kolmanneksi Canada (1 pist.)

Toronto. — Ontarion maakunnan terveysministeri Matthew Dymond sanoi keskiviikkona, että Sudburyn alueen [illegible] mennessä täsmälliset suunnitelmat sulattimoiden aikaansaman saastutuksen torjumiseksi.

N-LIITOLTA JYRKKÄ PROTESTI BRITANNIALLE NATO-TOIMISTA

Neuvostoliittovastaisista edesottamisista tulee kielteisiä seurauksia ennenkaikkea Britannialle, sanoo Moskova

Lontoo. — Neuvostoliitto julkaisi tiistaina jyrkkäsanaisen protestin Britannian viimeaikaisesta ohjelmasta Neuvostoliittoa kohtaan.

Tässä diplomaattisessa protestinootissa arvostellaan Britannian hallitusta siitä, kun Lontoo peruutti kulttuurivaihdoksia ja muita yhteyksiä Neuvostoliiton kanssa. Siinä syytetään Britanniaa "töykeistä hyökkäyksistä" Neuvostoliittoa vastaan ja "militaristien roolin viennistä" NATO-liitossa.

"Britannian hallitus", sanotaan nootissa, "on ottanut tien vaikeuttaakseen ja huonontaakseen maittemme välisiä suhteita, käyttämällä tekosyynä Tshekkoslovakian tapauksia."

NL:n ulkoministeri Andrei Gromyko luki maanantaina Moskovassa 500 sanaa käsittävän lausunnon Britannian suurlähettiläälle, sir Duncan Wilsonille. Poikkeuksellisella tavalla Neuvostoliiton suurlähetystö Lontoossa julkaisi nootin tekstin tiistai-iltana.

Nootissa sanotaan suhteiden huononemisen vaikutteena olevan "epäedulliset seuraukset" Britannialle, "ja ainoastaan Britannialle". Myös sanotaan, että Neuvostoliiton on tutkittava edelleen suhteitaan Britanniaan.

Eräät läntiset tarkkailijat kiinnittävät huomiota siihen, että samalla kun Neuvostoliitto julkaisi tämän jyrkkäsanaisen nootin tekstin, Moskova on ollut hyvin pidättyväinen Yhdysvaltoihin nähden. Näiden lähteiden mukaan uskotaan, että Neuvostoliitto pyrkii tällä pidättymistaktiikalla muodostamaan edullisen olosuhteen sille, että USA:n uusi presidentti Richard Nixon voi päästä toimenpiteisiin suhteiden parantamiseksi NL:n kanssa, jos hän sitä haluaa.

Britannian ulkoministerössä huomioitiin erikoisesti se kun tämä protestinootin teksti julkaistiin Lontoossa. Nootissa huomioidaan erikoisesti se kun Britannian hallitus rajoitti äskettäin Lontoossa olevan Neuvostoliiton suurlähetystön henkilökunnan. Nootissa sanotaan tätä toimenpidettä "diskriminoivaksi" ja "kokonaan aiheettomaksi".

Kulttuuri- ja muista suhteista puhuen nootissa sanotaan, että Britannia on peruuttanut joidenkin neuvostoliittolaisten musiikki- ja teatteriryhmien vierailumatkat Britanniaan sekä Moskovassa järjestettäväksi suunnitellun Anglo-Neuvostoliiton historiallisen näyttelyn.

VAATII RANGAISTUSTA CHICAGON POLIISEILLE

Chicago. — Chicagon poliisilaitos joutui tiistaina entistä selvemmin yleisen mielipiteen valokeilaan kun väkivaltaisuuksia tutkinut kansallinen komissioni esitti julkisesti vaatimuksen, että "poliisimellakointiin" elokuussa osallistuneille on annettava nopeasti kurinpidolliset rangaistukset.

"Enemmän kuin kourallinen poliiseja syyllistyi ylöttömään väkivallan käyttöön", sanoi tutkijakomissionin johtaja, chicagolainen lakimies Daniel J. Walker.

"Muutaman poliisin erottaminen ei riitä," sanoi mr Walker edelleen sanomalehtien haastattelutilaisuudessa.

Tämä julkisesti poliiseille annettu haaste jätti selvästi seuraavan siirron teon Chicagon poliisilaitoksen johdolle. Poliisipäällystö ei antanut heti minkäänlaista lausuntoa asiasta. Mutta yksityiskeskusteluissa kerrotaan poliisilaitoksen monen johtajan hermoilleen ja hyljänneen tutkijakomissionin raportin yhteenvedon, missä sanotaan monen poliisin syyllistyneen ylöttömään väkivallan käyttöön.

Raportissa sanotaan, että moni syytön henkilö, "joka ei ollut rikkonut lakia, ei ollut kieltäytynyt määräysten noudattamisesta, eikä ollut esittänyt minkäänlaisia uhkauksia, joutui poliisiväkivallan uhriksi. Tapahtumia voidaan osittain kuvata poliisimellakoiksi" sanotaan tutkijakomissionin raportissa.

Poliisitarkastaja James B. Conlisk Jr on lukenut tämän raportin, mutta hän ei ole antanut siitä minkäänlaista lausuntoa. Chicagon pormestari Daley sanoi kuitenkin sunnuntaina sanomalehtien informaatiotilaisuudessa, missä lehtimiehet eivät saaneet esittää kysymyksiä, että on vaikeaa tunnistaa väkivaltaisuuksiin osallistuneita poliiseja.

Tämä ei kuitenkaa tyydytä mr Walkeria, joka tähdentää, että etulinjan johtovirkailijat — poliisiluutnantit ja kersantit — voivat ja heidän tulee tunnistaa syyllistyneet poliisit.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Vietnam-neuvotteluista

Samaan aikaan kun Yhdysvaltain ja Hanoin valtuutetut keskustelevat Pariisissa neljän osapuolen ensimmäisestä neuvottelusta Vietnamin verilöylyn lopettamiseksi, saapui viime tiistaina uutistieto, missä kerrottiin Saigonin hallituksen presidentin Nguyen Van Thieun sanoneen, että hänen ja Yhdysvaltain joukot pitävät vain 24 tuntia kestävän joulurauhan — kello kuudesta aattopäivän illasta kello kuuteen joulupäivän iltaan.

Samalla kertaa Thieun virastosta ilmoitettiin, että mitään taistelutaukoa ei hyväksytä sen paremmin uudenvuoden päivänä kuin Tet-juhlankin aikana.

Kun Saigonin hallitus ja sen päämiehet puhuvat vain siitä, mitä Washington haluaa ja käskee, niin tätä Thieun lausuntoa voidaan pitää merkkinä siitä, että Yhdysvaltalaisille neuvottelijoille ei ole vieläkään mitään kiirettä likaisen hyökkäyssotansa lopettamiseksi Vietnamissa. Sen sijaan että tehtäisiin suunnitelmia sotatoimien lopettamiseksi mahdollisimman pian, Yhdysvaltain nukkehallitsija ilmoittaa nyt, että tarkoitus on jatkaa sotatoimia jatkuvasti, yhtä ainoata päivää lukuunottamatta, vaikka esimerkiksi Kansallisen vapautusrintaman toimesta on suositeltu sotatoimien keskeyttämistä niin jouluna kuin uutenavuonna ja Tet-juhlankin aikana.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että Yhdysvaltain toimesta yritetään pitkittää Vietnamin rauhanneuvotteluja. Onpa merkkejä siitä, että vissit yhdysvaltalaispiirit eivät ole lainkaan iloissaan siitä, kun presidentti Johnson suostui Pohjois-Vietnamin pommitusten lopettamiseen ja 4-osaisten rauhanneuvottelujen järjestämiseen Pariisissa. Selvää on, että Saigonin hallitus vitkasteli ja viivytteli neuvotteluun osallistumispäätöksen teossa nimenomaan niiden amerikkalaispiirien aloitteesta ja toivomuksesta jotka haluaisivat estää satumaisen suuria voittoja sotatarvetehtailijoille tuottavan Vietnamin sodan lopettamisen.

* * *

Vallan toisin ovat asiaan suhtautuneet sekä Pohjois-Vietnam että Etelä-Vietnamin kansallinen vapautusrintama. Ne kumpikaan ei tunnusta Saigonin marionettihallitusta, mutta siitä huolimatta ne ovat suostuneet siihen, että Saigonin edustajat esiintyvät rauhanneuvotteluissa joko itsenäisinä tai muodostavat yhteisen valtuuskunnan USAn kanssa.

Toisaalta on ollut huomattavaa, että ei yksinään Saigonissa, vaan myös, ja ennenkaikkea Washingtonissa on voimia jotka haluavat kieltää rauhanneuvottelujen nelitahoisuuden. Tulevat neuvottelut pyrittiin luonnehtimaan kahden osapuolen neuvotteluiksi sillä perusteella kun USA ei tunnusta vapautusrintamaa.

Rinnan tämän ilmiön kanssa on kuultu Saigonista tuttua, pahaenteistä propagandaa. Kuten niin monesti ennenkin sotatoimien eskaloinnin edellä, Saigonissa olevat Yhdysvaltalaiset silmäntekijät ovat ruvenneet antamaan "voittouutisia" ja vakuutteluja siitä, että yhdysvaltalaisilla on sittenkin mahdollisuus saavuttaa sotilaallinen voitto. Ilmeinen tarkoitus on saada Yhdysvaltain hallitus ja yleinen mielipide uskomaan, että rauhanneuvottelujen asemesta on sittenkin parasta antaa tykkien ja pommittajakoneiden puhua.

Hylkäämällä Saigonin hallituksen pikkumaisen "minä en leiki teidän leluillanne" kannan, Etelä-Vietnamin kansallinen vapautusrintama tiedotti jo marraskuun 26 päivänä, että se osallistuu Pariisin rauhanneuvotteluihin nyt kun Saigonin hallituskin on päättänyt lähettää edustajansa. NFL:n (vapautusrintaman) edustaja Duong Dinh Thao sanoi, että neljän osapuolen, Yhdysvaltain, Pohjois-Vietnamin, FNL:n ja Saigonin hallituksen on aluksi keskusteltava menettelytapakysymyksistä ja laajennetun rauhankonferenssin ajankohdasta.

NFL on suostunut osallistumaan neljän osapuolen konferenssiin itsenäisenä osapuolena tasavertaisena muiden kanssa, sanoi Thao, mutta Saigonin mukanaolo neljän osapuolen neuvotteluissa ei millään tavoin edellytä, että NFL tunnustaisi Saigonin hallituksen, koska se ei edusta ketään ja on vain Yhdysvaltain hyökkäyspolitiikan väline, totesi Thao.

Viikon vaihteessa julkaisi Pohjois-Vietnamin hallitus lausunnon missä vaaditaan Yhdysvaltoja lopettamaan Pariisin neuvottelujen jarruttamisen. Lausunnossa tähdennettiin ettei voi olla puhettakaan neuvotteluista Hanoin ja Saigonin välillä Vietnamin ongelman ratkaisemiseksi.

Hanoin katsantokannan mukaan USA vääristeli ilmoituksessaan Saigonin mukaantulosta Pariisin neuvottelujen luonnetta. Ne ovat nelitahoiset, korostettiin Hanoissa, mikä ei kuitenkaan merkitse sitä, että Pohjois-Vietnam tunnustaisi USAn ja Saigonin hallitukset. Yhdysvallat on hyökkääjän suhteessa Vietnamiin. Rauhan palauttaminen on ratkaistava Pohjois-Vietnamin, vapautusrintaman ja Yhdysvaltain kesken. Etelä-Vietnamia koskevista asioista USAn on neuvoteltava vapautusrintaman, Etelä-Vietnamin todellisen edustajan kanssa, sanottiin mainitussa lausunnossa.

* * *

Kuten ylläesitetyistä kannanmäärittelyistä ilmenee, varsinaisten rauhanneuvottelujen tiellä on vielä monenlaisia esteitä ja vaikeuksia. Saigon haluaa neuvottelujen jakautuvan kahteen ryhmään; pohjoista ja etelää edustavaan, minkä tarkoituksena olisi sivuuttaa vapautusrintama Etelä-Vietnamin asioiden käsittelystä. Tämä siitäkin huolimatta, vaikka Saigonin hallituksella ei ole asiallisesti puhuen mitään sananvaltaa eikä kannatusta Saigonin ja muutaman muun kaupunkipaikan ulkopuolella, ja vaikka vapautusrintaman hallussa on suurin osa Etelä-Vietnamista ja koko Etelä-Vietnam huomioiden suurempi kansan kannatus kuin Saigonin hallituksella.

Tällainen ratkaisu — mihin vissit yhdysvaltalaispiirit ilmeisesti pyrkivät sillä perusteella, että "voitto" olisi saatava neuvottelupöydässä, vaikka sota hävittiinkin, pystyttäisi Saigonin juntan vallan Etelä-Vietnamissa sillä perusteella kun vapautusrintama saataisiin laskemaan aseensa alas.

Toisaalta juntta edustaa USAn "omia poikia" kuten senaattori Fullbright on sattuvasti sanonut. Siksi voidaan pitää ennakolta varmana, että tällainen "järjestely" ei käy laatuun. Pariisin neuvotteluista tulee neljän osapuolen neuvottelut tai ei mitään.

Huomioiden nämä yhdysvaltalaisten ja heidän avustajiensa manööverit Vietnamin sodan lopettamista haluavien canadalaisten pitäisi liittohallitusta myöten nyt vaatia Washingtonia suostumaan ilman muuta aiemmin Hanoin kanssa sovittuun neliosaiseen neuvotteluun ja sitä tietä pikamarssissa Vietnamin verilöylyn lopettamiseen.

Lännen rahajärjestelmä romahduksen partaalla

Rooseveltin 35 vuotta vanha "lasso" ei kestä enää

Eräänä tammikuisena aamuna 1934 presidentti Roosevelt lausui rahaministerilleen, että kullan ja dollarin välinen vaihtosuhde olkoon kiinteästi 35 dollaria unssilta hienoa kultaa. Muut maat järjestäkööt valuuttansa vaihtosuhteet tähän kurssiin.

Tällöin oli valmis se köysi, jonka väännöstelevään silmukkaan joutui koko kapitalistinen rahajärjestelmä. Roosevelt vahvisti kulta-dollarivaihtosuhteen vielä muodollisesti siten, että hän hyväksytti tammikuun 31 päivänä kongressissa asiaa koskevan rahalain. Rooseveltin "lasson" silmukka on nyt kiristynyt tukahduttavan kireälle. Tämän hetken valuuttakriisi, pahin tähänastisista, on välitön heijastus 35 vuotta vanhan järjestelmän romahtamisesta.

VANHA KURSSI VAHVISTETTIIN 1945

Kun toinen maailmansota lähestyi loppuaan ja osoitti jo selvästi liittoutuneiden voittoa, pidettiin Rooseveltin aloitteesta Bretton Woodsissa (New Hampshiren osavaltiossa) kesällä 1944 kansainvälinen finanssikonferenssi, jonka tuloksena perustettiin 27. 12. 1945 kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund).

Rahastoon liittyi aluksi 41 maata ja nyt sen jäsenmäärä on 113. Sosialistiset maat eivät kuulu siihen. Tässä yhteydessä vahvistettiin uudelleen vuoden 1934 kiinteä dollarikultakurssi 35 dollaria unssilta. Tämä USA:n pystyttämä järjestelmä täyttää siis ensi tammikuun lopussa 35 vuotta.

Tämän ajanjakson kuluessa kaikki maat ovat joutuneet devalvoimaan valuuttansa suhteessa dollariin useampaan kertaan — mm. Suomi yksin toisen maailmansodan jälkeen seitsemän kertaa ja Ranska myöskin seitsemän kertaa. Eräiden maiden valuuttoja on devalvoitu jopa kymmeniä kertoja. Yksi on pysynyt paikallaan nimittäin dollarin ja kullan kurssi. Näin siitä huolimatta, että dollarin sisäinen ostovoima on alentunut amerikkalaisen valuuttaekspertin Franz Pickin arvion mukaan yli 50% yksin toisen maailmansodan päättymisen jälkeen. Yliarvostetun dollarin avulla USA riisti koko muuta kapitalistista maailmaa.

MIKSI JÄRJESTELMÄ TOIMI?

Miten tämä presidentti Rooseveltin laatima rahajärjestelmän luomus on saattanut kestää näin pitkän aikaa?

Järjestelmän koko ydin perustui siihen, että vuonna 1934 hyväksytyn rahalain mukaan USA sitoutui ostamaan ja myymään kultaa rajattomia määriä ulkomailta ja ulkomaille em. kiinteän kullan hintaan. Järjestelmä toimi vielä pitkän aikaa toisen maailmansodan päättymisen jälkeenkin "moitteettomasti". Tämä taas johtui siitä, että USA:lla oli hallussaan noin 2/3 kapitalistisen maailman rahakullasta. Vuonna 1949 USA:n kultalinnoituksessa Fort Nnoxissa (Kentuckyn osavaltiossa) kultareservit nousivat niin huikeaan summaan kuin 24.6 miljardiin dollariin. Vieläpä vuonna 1958 ne olivat 22.9 miljardia dollaria. Mutta tämän jälkeen seurasi jyrkkä käänne.

MAAILMALLE DOLLAREITA MILJARDITOLKULLA

USA:sta oli virrannut muuhun maailmaan miljarditolkulla dollareita "lahjoina", (yksin Marshall-avun puitteissa yli 100 miljardia dollaria), luottoina ja amerikkalaisfirmojen ja pankkien sijoituksina. Osa näistä dollareista palasi takaisin USA:n voittojen muodossa, mutta huomattava osa jäi edelleen ulkomaille joko keinottelu, tai uudelleen sijoitusmielessä. Länsi-Eurooppa muodostui tyypilliseksi dollarin temmellyskentäksi. Yliarvostetulla dollarilla USA osti Länsi-Euroopasta halvalla vähittäin ja tukuttain maita, mantuja ja tehtaita. Lisäksi on huomattava, että 17 vuotta yhtämittaa yhtä vuotta lukuun ottamatta jatkuneella maksutaseensa suurella vajauksella USA vei inflaatiota muuhun maailmaan, mm. Länsi-Eurooppaan. Tämän seurauksena oli muissa maissa tämän tästä tapahtuneet devalvoinnit eli vaihtokurssien tarkistamiset dollariin.

KENRAALI ALOITTAA HYÖKKÄYKSENSÄ

Muiden maiden keskuspankkeihin, yksityisille henkilöille ja elimille sekä keinottelijoille rupesi kertymään valtavia määriä ylijäämädollareita, joita ryhdyttiin vaihtamaan kultaksi USA:n reserveistä. Varsinaisen suurhyökkäyksen dollaria ja USA:n kultareservejä vastaan aloitti presidentti de Gaulle. Noustessaan valtaan vuonna 1958 Ranskalla oli noin 4 miljardin dollarivelat. Vuonna 1961 niitä oli enää vain noin 400 miljoonaa dollaria, minkä summan Ranska pystyi maksamaan millä hetkellä tahansa. Tämän lisäksi Ranska ryhtyi vaihtamaan jättiläismäisessä mittakaavassa haltuunsa saamiaan dollreita kultaan USA:n reserveistä ja useat muut maat seurasivat perässä.

EISENHOWERIN JA KENNEDYN PAIKKAILUYRITYKSET

Rahajärjestelmän kehityksen käännyttyä USA:lle varalliseen suuntaan pakotti silloinen presidentti Eisenhower vuonna 1960 Länsi-Euroopan johtavat valuuttamaat ns. "herrasmiessopimukseen" (gentleman's agreement), jonka mukaan nämä maat sitoutuivat "vapaaehtoisesti" säästämään USA:n kultareservejä ja pitämään hallussaan dollarit USA:n velkakirjoja vastaan. Tämä ei kuitenkaan pitänyt. Vuoden 1961 kesällä kullan menetysten kiihtyessä edelleen USA:n reserveistä presidentiksi tullut John Kennedy puuttui jälleen asioihin ja pakotti Länsi-Euroopan johtavat valuuttamaat sopimukseen, josta sana "herrsamies" oli poistettu ja jonka mukaan perustettiin Lontooseen seitsemän maan kultapooli. Poolin kukin jäsenmaa luovutti tälle elimelle määrätyssä suhteessa pohjarahastoksi kultaa ja sen tehtävänä oli myydä tarpeen vaatiessa kultaa niin paljon kuin sitä kysyttiin vanhaan kulta-dollarikurssiin.

USA:N YLIOTTEEN MENETYS

Poolin kultavarat eivät kuitenkaan riittäneet vaan poolimaiden olisi ollut ryhdyttävä tyhjentämään omia kultareservejään. Tähän ne olivat kuitenkin haluttomia. Niinpä Ranska erosi koko poolista kesällä 1967. Punnan devalvoinnin tapahtuessa marraskuussa 1967 alkoi historian suurin kultaryntäys. Sen seurauksena USA kumosi lain määräämän kultakatteen liikkeessä olevalle dollarisetelistölle, kultapooli lakkautettiin, viralliset kultakaupat rajoitettiin vain keskuspankkien keskeisiksi USA:n ehdoilla ja samalla perustettiin myös vapaat kultamarkkinat maaliskuussa 1968. USA oli menettänyt reserveistään kultaa 10 vuoden aikana eli vuodesta 1958 lähtien yli 12 miljardin dollarin arvosta. Sen kultavaranto oli enää vähän yli 10 miljardia dollaria eli vain vähän yli neljännes kapitalistisen maailman koko kultareservimäärästä 38.6 miljardista dollarista. Nyt oli Rooseveltin punoman köyden silmukka kiristynyt niin kireälle, että koko vanhaa hyvää rahajärjestelmää uhkasi tukehtuminen.

PAKOA KULLAN SIJASTA LÄNSI-SAKSAN MARKKAAN

Englanti oli tämän kehitysjakson aikana muuttunut maailman toisesta johtavasta valuuttavallasta maailman velkaantuneimmaksi maaksi (surimpana Englannin köyhdyttäjinä olivat olleet molemmat maailmansodat). USA ja Englanti olivat yhdessä muuttuneet maailman suurimmiksi vajausmaiksi. Se mikä oli näissä maissa vajausta esiintyi ylijäämänä Länsi-Euroopassa, erityisesti Länsi-Saksassa ja Ranskassa. Toukokuun kriisi mursi gaullismin "kultaiset haaveet". Nykyisessä kriisissä valututojen pakopaikaksi ei voinut tulla sen paremmin kulta kuin dollarikaan. Niinpä sellaiseksi muodostui Länsi-Saksan markka, joka on tunnetusti aliarvostettu. Punta oli devalvoitu ja toinen devalvointi uhkasi sitä. Ranskan frangin devalvointi on ennemmin tai myöhemmin edessä. USA:ssa vaihtoehtona oli ja on vain kullan hinnan nostaminen eli dollarin vastaava devalvointi.

NÄIN OLISI TAPAHTUNUT JOKA TAPAUKSESSA

Näin olisi joka tapauksessa tapahtunut. USA:n maksutaseen kriisi ja eräs sen huomattavimmista kiristäjistä, nimittäin Vietnamin sota, Ranskan toukokuun kriisi ja frangin romahtaminen sekä punnan jatkuva horjuminen ovat vain jouduttaneet nykyisen valuuttakriisin tuloa. Ne ovat heijastusilmiöitä, mutta eivät perussyynä, joka on vanha ja luonnottomaksi käynyt dollarin-kullan kiinteä vaihtosuhde, jonka säilymiselle ei ole enää reaalisia edellytyksiä. Bonnissa saavutettu kompromissi on osoittautuva vain lyhytikäiseksi hengähdystauoksi. Jo nyt pidetään ilmeisenä, että Nixonin ensimmäisiä tehtäviä hänen astuttuaan presidentin virkaan on pitää uusi Bretton Woodsin kokous maailman rahajärjestelmän uudistamiseksi. Mitä tämä tuo tullessaan on vielä hämärän peitossa. Se muodostuu kuitenkin kaikesta päättäen nykyisen systeemin hautajaistilaisuudeksi.

Köyhiltä lasku takaisin USAn hallitukselle

New York. — Yhdysvaltain köyhät esittivät oikeusteitse hallitukselle 1000.000 dollarin laskun "Ylösnousemuksen kaupungin" hävittämisestä Washingtonissa tämän vuoden touko-kesäkuussa, ilmoitti köyhien marssin johtaja Ralph Abernathy Atlantassa.

— Yhdysvaltain hallitus on päättänyt esittää köyhien marssin jortajille 71.795 dollarin laskun siitä, että he eivät itse hävittäneet kylää. Emme voineet sitä tehdä pelkästään jo siksi, että meidät määrättiin poistumaan Washingtonista muutaman tunnin sisällä. Olemme sitä mieltä, että hallituksen on maksettava köyhille, eikä päinvastoin, totesi Abernathy.

Arndt Bemmann:

LÄNSI-SAKSAN PANSSARIT

Länsi-Saksan sotaministeri Gerhard Schröder vaati eräässä konferenssissa Bad Godesbergissä, että varustusbudjettia on heti korotettava "jo suunniteltua suuremmaksi". Täten Schröder tyydyttää Länsi-Saksan teollisuuden konsernien ja varustusryhmien vaatimukset. Schröder, Strauss ja Kiesinger katsovat vastavallankumouksellisen vaaran tyhjiin raukeamisen Tshekkoslovakiassa antavan aihetta puolustaa viime kymmenen vuoden aikana jo voimakkaasti kasvaneita varustustoimia julkisuuden edessä. Vastoin Potsdamin sopimusta ja niitä varustusrajoituksia, jotka on sälytetty Bonnin niskoille vuonna 1951 solmituissa Pariisin sopimuksissa, (tämä koskee raskaiden aseiden, kantorakettien ja taistelukoneiden tuotannon kieltämistä) on kaikilla aloilla tapahtunut salaista, mutta konserniryhmille erittäin edullista asekehitystä.

Eräänä esimerkkinä tästä määrätietoisesta remilitarisointipolitiikasta on nykyään liukuhihnavalmisteisen Leopard-tyyppisen panssarin kehitys. Vuodesta 1957 lähtien tätä panssaria on kehitetty määrätietoisesti Bonnin sotaministeriön koordinoinnin puitteissa. Tähän kehitystyöhön ovat osallistuneet toiminimet Henschel, Rheinstahl-Hanomag, Kraus-Maffai, Jungenthal ja MAN. 3,200 kappaleen kokonaiskustannukset sälytetään länsisaksalaisen veronmaksajan kannettavaksi vuoteen 1972 asti. Myös NATO-liittolaisilta salatun valmistelutyön suoritti insinööriryhmä, joka keräsi kokemuksensa Hitlerin aikaisten panssariaseiden valmistuksesta. Tämä Bonnin varustelun uusi tuote, jonka suunnittelun rahoittamiseen osallistui myös pääasiallisesti Deutsche Bank ei ole tuonut länsisaksalaisille suurosakkeenomistajille vuosien ajan yksinomaan vakaita pörssiarvoja, vaan jo melkoisia osinkovoittoja. Ne varustuskonsernit, jotka osallistuivat panssarien suunnitteluun, lisäsivät voittojaan viime kymmenen vuoden aikana noin 250 prosentilla.

Sitä paitsi kauppa on päässyt vasta todella vauhtiin. Pitkän valmistusajan ja hyväksi käytettyjen kokemusten avulla mainituilla konserneilla oli tarkoitus kehittää sellainen panssari, jota ei ole tarkoitettu yksinomaan Bundeswehrin varusteluun ja sen sotavalmeuden takaamiseen, vaan sillä on tarkoitus voittaa A.M.X.-sarjojen ranskalaiset tyypit kovassa kilpailussa. Tätä Länsi-Saksan konsernien rynnistystä Länsi-Euroopan varustusmarkkinoille voidaan jo osaksi pitää onnistuneena. Hollantilaiset sotilashenkilöt ovat tilanneet kaksi tuotantosarjaa — kumpaakin 500 kappaletta. Canada on myös ilmoittanut ostavansa tätä panssaria, kappalemäärästä neuvotellaan parhaillaan. Panssarista keskustellaan myös Belgian kanssa ja salaisia neuvotteluja käydään Israelin kanssa.

Mutta tämä voimakkaasti kasvanut liiketoiminta ei vielä tyydytä. Länsisaksalaiset revanshistihenkiset sotilashenkilöt ja suurteollisuus vaativat sosialistisia maita vastaan suunniteltua offensiivistrategiaansa silmälläpitäen — jota Bonnissa kutsutaan virallisesti etenemisstrategiaksi — yhden vielä raskaamman panssarityypin, joka soveltuu myös atomisodan olosuhteisiin.

Länsi-Saksan suurteollisuus on perustanut niin sanotun "Saksan kehitysyhtiön" (Deutsche Entwicklungsgesellschaft m.b.H.) tätä niin sanottua taistelupanssari "70" varten, jonka prototyypit olivat valmiina jo tämän vuoden puolivälissä ja jotka esiteltiin asiantuntijoille. Pääosakkaat, joiden mukanaan tuoman peruspääoman suuruus on noin 2 miljardia, ovat: Rheinstahl-Henschel AG, Kraus-Maffai AG (Hitlerin aikaisen sotarikollisen Flickin yritys), Atlas-Werke (Kruppin yritys), insinööritoimisto Gerhard Hopp (Thyssen-konsernin peitetoiminimi). Taistelupanssari "70" merkitsee niille kannattavaa kauppaa. Yksi tällainen panssari maksaa länsisaksalaiselle veronmaksajalle 2.5 miljoonaa markkaa. USA:n konsernit hankkivat heti kopiointilisenssin.

Panssarituotannon nopea kehitys on yksi tyypillisimpiä esimerkkejä siitä, kuinka suuressa laajuudessa Länsi-Saksan konsernien varustelutoimet ovat päässeet vauhtiin ja kuinka akuuttiseen vaiheeseen Länsi-Saksan sotavalmistelut ovat joutuneet.

Transsvilnian ja Romanian kultahäät

Helsinki. — Romania vietti joulukuun 1 pnä Transsilvanian alueen Romaniaan liittymisen 50-vuotispäivää. Tämä Habsburgien monarkiasta lohkaistu pala on vajaa neljännes nyky-Romanian pinta-alasta ja sen väestö vajaa 20% kokonaisväestöstä. Romanian Suomen suurlähetystössä järjestettiin päivän johdosta viime viikolla tiedotustilaisuus, jossa suurlähettiläs Mircea Balanescu selosti Transsilvanian alueen vaiheita.

Transsilvanian asemaa on historian aikana heiluttanut se tosiasia, että romanialaisen pääväestön ohella alueella on aina ollut huomattava unkarilainen (nykyään n. 28.5) ja saksalainen (n. 5%) vähemmistö. I maailmansodan tuloksena tapahtuneet rajojen siirrot toivat alueen Romanian yhteyteen, mutta natsismin valtakaudella pala alueesta lohkaistiin Horthyn Unkarille, jossa voimakas nationalistiliike oli jo vuosikausia vaatinut Transsilvanian osia. Alue palautettiin Romanian yhteyteen toisen maailmansodan jälkeen.

Romanian unkarilaisella vähemmistöllä, jonka prosentuaalinen osuus 8.2 on — selittää lähettiläs Balanescu — samat oikeudet kuin romanialaisella pääväestöllä: omat sanomalehdet, omakieliset koulut, oma (Cluj'n) yliopisto, omat teatterit ja oopperat. Valtiollisella tasolla ei Unkarin ja Romanian välillä esiinny kitkaa Transsilvaniassa, hän vakuutti.

Tshekkoslovakiassa 5-päiväiseen työviikkoon

Praha. — Tshekkoslovakiassa toteutetaan tänä vuonna siirtyminen 5 päiväiseen työviikkoon. Työaika lyhenee tällöin myös jonkin verran. Valtaenemistöllä Tshekkoslovakian työläisiä on ollut lokakuusta lähtien kaksi vapaapäivää viikossa, sanoi Tshekkoslovakian työ- ja sosiaalihuoltoministeri M. Stancle hiljattain antamassaan haastattelussa.

Onnistunut 5-päiväiseen viikkoon siirtyminen edellyttää työn tuottavuuden lisäämistä. Se toteutetaan ennen kaikkea tuotantoteknologiaa parantamalla sekä työjärjestelyjen avulla, totesi ministeri Stancel.

PÄIVÄN PAKINA

SUOMEN ITSENÄISYYSPÄIVÄNÄ

Huomenna, joulukuun 6 päivänä on Suomen itsenäisyyspäivä.

Se on tärkeä historiallinen tapaus jota kunnioitetaan kaikkien suomalaisten toimesta.

Kaikkien alistetussa ja sorretussa asemassa olleiden maiden itsenäistyminen edustaa historiallisesti suurta edistysaskelta, mikä avaa portit taloudelliselle, poliittiselle ja sosiaaliselle kehitykselle.

Juuri näin on käynyt Suomessakin. Tämä siitäkin huolimatta vaikka 51 vuotta sitten itsenäistynyt Suomen kansa pakotettiin voimakeinoja käyttäen ja vieraan maan asemahtiin turvautuen olemaan "hiljaa rivissä" silloin kuin pienilukuinen isoisten luokka määrää maan asioista.

Juuri siitä syystä oli alkutaival itsenäisessä Suomessa kovin hankalaa. Monet suomalaiset työläiset ja talonpojat kieltäytyivät silloin osallistumasta itsenäisyysjuhliin. He eivät voineet eivätkä halunneet osallistua sellaisiin "itsenäisyysjuhliin" missä leimattiin sisällissodassa hävinnyt kansanosa "isänmaan petturiksi ja maankavaltajiksi" ja toisaalta kansalaissodassa asevoimin voittajaksi selviytynyt kansanosa v ä ä r e n tämättömiksi isänmaanpuolustajiksi.

Se oli todella irvokas tilanne. Ei silloin työmiehiä ja pikkutalonpoikia itsenäisyysjuhlille odotettu eikä haluttukaan.

Onneksi ajat ovat paljon muuttuneet — parempaan suuntaan.

"Vapaussotamyytti" yritetään tosin vieläkin elvyttää, mutta tosi asia on, että se on kuollut ja vain kuoppausta vailla. "Valkoinen valhe" miksi "Tuntemattoman" kirjoittaja "vapaussotamyytin" määrittelee, on varsinkin Suomen nuoremman polven piireissä miltei kokonaan hyljätty.

Sen sijaan on historiallisten kysymysten käsittelyssä omaksuttu tosiperäinen ja asiallinen asenne, missä tapahtumia ja asioita kuvataan niiden oikeilla nimillä. Kansalaissotaa sanotaan nyt kansalais sodaksi eikä miksikään "vapaussodaksi".

Tämä on kaikki luonnollisesti niin kuin pitääkin olla.

Kaiken lisäksi ovat yhteiskunnalliset ja taloudelliset olosuhteet muuttuneet paljon työtätekevien eduksi.

Jonkinlaista yliammuntaa on tietenkin se kun puhutaan Suomen "hyvinvointivaltiosta". Tosiasia on, että siellä on vielä paljon köyhyyttä, puutetta ja työttömyyttä.

Joka toisin väittää, hänen täytyy keksiä aivan utu-uuden teorian sille, miksi Suomesta lähtee vieläkin tuhansia siirtolaisia Ruotsiin, Australiaan ja Canadaan. Poikkeuksia tietenkin löytyy, mutta kotimaasta poistumisen perussyynä on se, että etsitään vähän parempaa toimeentulomahdollisuutta, mitä on Suomessa — vähän enemmän kyynärpään tilaa pöydän ääressä, kuten sanotaan.

Mutta vaikka Suomi ei olekaan vielä sen paremmin taloudellisesti kuin poliittisestikaan mikään ihannemaa — eikä voikaan olla rahamaailman harvainvallan ollessa valta-asemissa — niin paljon on suomalaisten työläisten ja muiden pikkuihmisten asema näiden itsenäisyysvuosien aikana parantunut.

Suomessa käydessämme saamme ilomielin todeta tämän myönteisen kehityksen ja yksistään se antaa arvoa ja sisältöä itsenäisyyspäivän vietolle.

Me emme tiedä, kuinka paljon Suomessa kutsutaan "linnaan" tavallisia tehdastyöläisiä, satamamiehiä ja sekatyöläisiä, keskiluokan edustajia ja muita pikkuihmisiä. Epäilemme, että vaikka yläluokkalaisia on paljon vähemmän kuin tavallisia suomalaisia, niin virallisissa itsenäisyysjuhlissa on vieläkin yläportaan edustajia enemmän kuin "rivimiehiä" ja "-naisia".

Mutta tavalliset kansalaiset osallistuvat kuitenkin itsenäisyyspäivän viettoon joko tavalla tai toisella — ja se on miellyttävä ilmiö ja osoitus siitä, mihin alussa viitattiin, että tilanne on tältäkin kohden oleellisesti muuttunut paremmaksi.

Myös täällä Canadassa vietetään kansalaistemme keskuudessa Suomen itsenäisyyspäivää — ei tosin aina joulukuun kuudentena, sillä siihen ei meillä ole mahdollisuuksia, vaan useimmiten sunnuntaisin joko itsenäisyyspäivän edellä tai jälkeen. Finnish-haalilla oli mainio itsenäisyyspäiväjuhla. Tänä sunnuntaina on toinen Toronton Don haalilla jne.

Tämän kirjoittaja toivoo, että päästäisiin mahdollisimman pian yhteisten, todella sytyttävien ja mahdollisimman arvokkaiden itsenäisyysjuhlien viettoon täällä Canadassa. Suhteellisen pienestä lukumäärästämme ja muista vallitsevista vaikeuksista huolimatta voitaisiin yhteisvoimin järjestää ainakin suuremmissa keskuksissa sellaisia itsenäisyysjuhlia, mistä voisimme kaikin olla sekä iloisia että vaatimattomasti ylpeitäkin.

Mutta näyttää siltä, että se "vapaussotamyytti" istuu vieläkin täällä joissakin piireissä niin lujissa, että sitä on märehdittävä ns. itsenäisyysjuhlien yhteydessä ja avulla. Se on ainoa todellinen kanto kaskessa, miksi ei yhteisiin itsenäisyysjuhliin ole vielä päästy, eikä ehkä päästäkään vähään aikaan.

Ja juuri sen vuoksi kun joissakin piireissä pidetään täällä vieläkin typeryyttä lähentelevällä jääräpäisyydellä kiinni siitä "valkoisesta valheesta" on tässäkin yhteydessä viitattu eräisiin tosiasioihin, mitkä voitaisiin puolin ja toisin jättää historian ratkaistavaksi ja käsiteltäväksi. — Kansakoura.

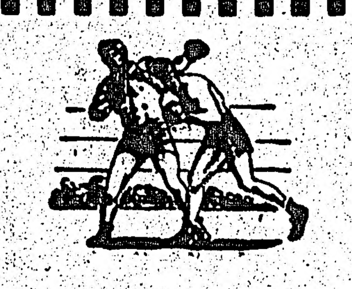

Urheilua

Canada ja Suomi tasapeliin Moskovan kisoissa

Moskova. — Canada ja Suomi pelasivat 2—2 tasapelin kansainvälisen jääkiekkoturnajaisten ainoassa maanantaisessa ottelussa Moskovassa.

NL:n No. 2 joukkue voitti sunnuntaina Canadan maajoukkueen maalein 4—3. Kummallakin neuvostoliittolaisjoukkueella oli maanantai-iltaan mennessä 1 voitto.

Maanantaisten canadalaismaalien tekijät olivat Ritchie Bayes ja Ted Hargreave. Suomen maalit teki Oksanen.

Neljän joukkueen ottelut suoritetaan neljän päivän aikana. Alunperin oli suunniteltu viikon kestäviä turnajaisia, mutta Yhdysvaltain joukkue Green Bay Wis. Bobcats vetäytyi viime hetkellä pois kilpailusta.

Tanskalle kulta Länsi-Saksalle hopea

Geneve. — Länsi-Saksalle päätettiin myöntää 4 km:n joukkuetakaa-ajon olympiahopea viime viikolla Genevessä pidetyssä kansainvälisen amatööripyöräilyliiton kokouksessa.

Mexicossa Länsi-Saksan kvartetin suoritus hylättiin finaalissa ja Tanska julistettiin voittajaksi. Syynä hylkäämiseen oli se, että Jurgen Kissnerin todettiin sääntöjen vastaisesti auttaneen joukkuetoveriaan työntämällä tätä selästä. Näin meni kulta sivu suun.

Länsi-Saksan sijoitukseksi julistettiin neljäs tila, mutta Geneven kokous kumosi päätöksen ja nosti joukkueen hopealle. Tanska sai säilyttää kultamitalinsa ja Italia pronssinsa. Neuvostoliitto jäi neljänneksi ja ilman mitalia.

Kosmos-255

Moskova. — Kosmos-sarjan uusi tekokuu Kosmos-255 laukaistiin viime viikolla Neuvostoliitossa. Tekokuun alkukierrosnopeus on 89.7 minuuttia, suurin etäisyys maasta 336 kilometriä, pienin etäisyys 201 km ja radan kaltevuusaste 65.4.

Tietokoneen kojeet toimivat normaalisti ja saapuvat tiedot käsitellään tietokonekeskuksessa.

Bonn tutkii bakteerisotaa

Yhdeksän vuotta Länsi-Saksassa Grafschaftin mikrobiologisessa instituutissa toiminut tri Ehrenfried Petras on loikannut Itä-Saksaan. Hän ei ole halunnut myötävaikuttaa instituutin harjoittaman bakteriologisen sodankäynnin tutkimusten hyväksi.

Grafschaftissa toimiva mikrobiologian laitos suorittaa tri Petrasin mukaan Länsi-Saksan puolustusministeriön tilauksesta mikrobiologista säteilyä ja kemiallista sodankäyntiä koskevia tutkimuksia. Instituutista on erotettu useita tutkijoita näiden mielipiteiden takia ja laitos on alistettu täydelleen puolustusministeriölle, tri Petras sanoo.

Suomi kaatoi Ruotsin Tampereella ja Helsingissäkin

Helsinki.. — Suomen jääkiekko maajoukkue teki jälleen kerran historiaa lyömällä Ruotsin pelätyn A-maajoukkueen kahdessa ottelussa yhteenlaskien voittonumeroilla 5—3.

Tampereen jäähallissa viime perjantaina pelatussa ottelussa Suomi saavutti niukan voiton tuloksella 4—3. Innostunutta yleisöä oli hallissa 9,375 maksanutta eli täysi huone.

Leijonamiehistö ansaitsi voittonsa, sillä ensimmäinen ja varsinkin toinen erä olivat suomalaisten hallinnassa. Kolmas jakso oli tasaväkinen. Suomen maalit menivät ykkösketjun nimiin. Keinonen, jota voidaan pitää kentän parhaana pelaajana, teki kolme osumaa ja Oksanen yhden.

Toinen ottelu pelattiin lauantaina Helsingissä ja Suomi peittosi Ruotsin maalein 1—0. Tämän illan ainoa maali syntyi jälleen Keinosen mailasta, 20 sekunttia alkuvihellyksen kuulumisen jälkeen. 11,271 maksanutta katsojaa näki Suomen poikien pelaavan vieraita paremmin kaksi ensimmäistä erää, vaikka Ruotsi sitten hallitsikin viimeistä jaksoa. Tällöin kuitenkin osui kuvaan Suomen suurenmoinen maalivahti Urpo Ylönen ja piti huolen siitä, että voitto saatiin Suomen tiliin.

Kenraali oikeuteen Ateenassa

Ateena. — Eläkkeellä oleva 70-vuotias kreikkalainen kenraali Archimedes Argyropoulos joutuu Ateenan sotilastuomioistuimen eteen 9. joulukuuta syytettynä valtiopetoksesta ilmoitettiin Ateenassa viime viikolla.

Argyropoulosia on pidetty yhtenä Kreikan armeijan etevimmistä upseereista.

Hän on ollut tutkintovankeudessa viime kesäkuun 20:nnesta päivästä lähtien. Häntä syytetään suunnitelmista muodostaa kumouksellisia vastarintaryhmiä, joiden oli väitteiden mukaan määrä sabotoida vuoden 1967 toukokuussa suunniteltuja vaaleja.

Kävely kuussa vielä pitkän ajan takana

Moskova. — Tulee viemään melko pitkän ajan ennen kuin ihminen ottaa ensimmäiset askeleet Kuun pinnalla, totesi neuvostoliittolainen avaruuslentäjä Valeri Bykovski eräässä haastattelussa, jonka uutistoimisto Tass välitti.

Hän sanoi, että "pitkä aika eroittaa meidät vielä siitä hetkestä, kun ensimmäinen ihminen laskeutuu Kuuhun ja ottaa ensimmäiset askeleet sen pinnalla".

Bykovski sanoi edelleen, että kun ensimmäiset neuvostoliittolaiset Zond-tyyppiset avaruusalukset palasivat Maahan, ne pystyivät tekemään pehmeän laskun joko mereen tai maahan. Zond-5:n ja Zond 6:n lennoista hän sanoi, että ne "avasivat rajattomia mahdollisuuksia avaruustutkimuksille".

JOKA MIEHEN JA NAISEN TASKUKIRJA

"TASKUKALENTERI 1969"

ON NYT ILMESTYNYT

132 Sivua   Hinta 75c

(Ontariossa lisättävä 5% myyntivero, joka on 4 senttiä)

Taskukalenteri

SISÄLTÖLUETTELO:

Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut
Eläkkeet Canadassa
Taattu $105 kuukausituloa
Työkyvyttömyyseläkkeet
Jälkeenjääneitten etuisuudet
Canadan eläkesuunnitelman hautausapu
Leskien eläke
Erikoismaitelmiä eläkkeestä 1968-69
Milloin leskeneläke alkaa
Orpojen etuisuudet
Äitien avustus Ontariossa
Sokeiden avustus, Ont.
Canadan juhlapäiviä
Canadan uudet postimaksut
Lämpömittarit
Lämpömittarien vertailu
Canadan mittoja ja painoja
Tietoja Suomesta

Hankkikaa itsellenne tämä käytännöllinen taskukirja "Taskukalenteri 1969". Siinä on paljon tärkeitä ja hyödyllisiä tietoja jokaiselle kansalaisellemme. Taskukalenterin tilauksista, jotka käsittää 5 kpl. tai enemmän myönnetään asiakkaille 15% palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus.

Taskukalenteria on saatavana paikkakuntanne asiamiehiltä tai tilaamalla osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED

P.O. BOX 69   SUDBURY, ONTARIO

Amerikan todellista underground-toimintaa

USA:n maanalaisesta lehdistöstä kaikkien maanalaisin on asevelvollislehdistö, jota julkaistaan ja levitetään aivan USA:n sotilasjohdon nenän alla. Tällä lehdistöllä on tietynlainen edelläkävijänsä siinä työpaikkalehdistössä, jota julkaistiin 30-luvulla ammatillisen järjestäytymisen läpimurtokautena.

Kukaan ei tiedä kuinka monta asevelvollislehteä kaikkiaan on olemassa. Amerikkalainen Daily World on saanut käsiinsä kuusi USAssa ja kaksi USA:n rajojen ulkopuolella ilmestyvää. Niiden levikkimäärät ovat niin ikään tietymättömissä. Vain Bond-nimisen USA:n asevelvollisliiton (ASN) julkaisun levikki tunnetaan, se on 15,000 kappaletta.

Muita lehtiä ovat Veterans Stars & Stripes (Chicago), The Ally (Berkeley), Vietnam G. I. (Chicago), Task Force (Berkeley) ja Fun, Travel and Adventure (Louisville, Ky.). Pariisi ja Länsi-Berliini ovat ulkomailla ilmestyvien asevelvollislehtien julkaisupaikat.

Miltei kaikkien lehtien etusivuilla ilmaistaan tavalla tai toisella, ne olot, joiden keskellä lehdet ilmestyvät. "Tämä on sinun yksityistä omaisuuttasi", sanotaan eräässä varoituksessa. "Sitä ei voida laillisesti ottaa sinulta pois."

Lehdille on yhteistä uutisten välittäminen sotilaslevottomuuksista ja heitä ja maanalaista lehdistöä koskevista oikeudenkäynneistä. Yhteistä ovat myös asevelvollisten kirjeet, jotka sisältävät monenlaista arvostelua.

Asepalvelusta kieltäytymisliike on pysynyt USA:ssa jatkuvasti vireillä, vaikka muutamien vuosien takaisten kaltaisia mielenosoituksellisia sotilaspassien polttajaisia ei enää ainakaan varsin yleisesti järjestetä. Sotapalvelusta kieltäytyneitä ja sotilaskarkurin asemassa olevia on varsinkin Canadassa, Ruotsissa (yli sata) ja Japanissa, mutta paljon laajempaa on kieltäytymisliike itse USA:ssa, missä kutsutut jäävät saapumatta kutsuntoihin tai niihin saapuessaan ilmoittavat haluttomuutensa.

OIKEUSAPUA ASEISTAKIELTÄYTYJILLE

Viimeksi mainitut joutuvat USA:n oikeuslaitoksen käsiteltäviksi ja heidät tuomitaan tapaus tapaukselta eripituisiin vankeusrangaistuksiin. Asevelvollisuudesta kieltäytyneiden auttamiseksi on USA:n suurimpiin kaupunkeihin perustettu toimistoja, jotka antavat kieltäytyjille oikeusapua. New Yorkin toimiston käsissä on parhaillaan 25 kutsuntatapausta ja 18 sotilastapausta samalla kun toimisto huolehtii myös niiden 43:n asevelvollisen puolustamisesta, jotka kieltäytyivät toimimasta mellakkapoliisin apuna demokraattien nimeämiskokouksen aikana Chicagossa viime elokuun lopulla. Viimeksi mainituista on 21 jo ollut oikeudessa joka tuomitsi heistä 12 3—6 kuukauden vankeusrangaistuksiin ja vapautti yhdeksän. Loppujen 22:n kohdalla on asia alistettu toisen oikeusistuimen käsiteltäväksi.

San Franciscossa toimivalla asevelvollisten oikeusaputoimistolla on parhaillaan puolustettavanaan 30 tapausta. Toimistoa avustaa 118 asianajajaa. Toiminta San Franciscossa alkoi vasta viime vuonna sen jälkeen kun yhtenä ainoana päivänä oli nostettu syytteet 65:ttä palveluksesta kieltäytyjää vastaan.

Oikeusaputoimistoja on 15 kaupungissa ja lisäksi myös Puerto Ricossa. Eräillä toimistoista on myös lääkäriryhmiä, joihin kutsutut voivat vedota mm. niissä tapauksissa, joissa he katsovat kutsuntaviranomaisten soveltaneen väärin terveys vaatimuksia. San Franciscon toimisto väittää aikaansaaneensa toimintansa aikana tuomioiden keskimäärän alenemisen 3 vuodesta 3 kuukauteen.

Vakaumuksellisten aseistakieltäytyjien liiton julkaiseman listan mukaan joka koskee lähinnä vain järjestön omia jäseniä, on USA:n vankiloissa parhaillaan satakunta aseistakieltäytyjää.

PUERTO RICON "VERIVERO"

Vastarinta on erityisen voimakasta Puerto Ricossa, missä 1,000 nuorta miestä on allekirjoittanut lausuman, jossa he julkisesti ilmoittavat kieltäytyvänsä taistelemasta USA:n armeijassa. Liikkeen tarkoituksena on lopettaa pakollinen asevelvollisuus, joka vetää tuhansia puertoricolaisia USA:n lippujen alle Vietnamiin. Liikettä johtaa riippumattomuusliike MPI. Liike, joka oikeustapauksissa on saanut taakseen Puerto Ricon näkyvimpiä kirjailijoita, vetoaa mm. siihen, etteivät mitkään siirtomaita omistaneet maat ole vaatineet "veriveroa" alistamiltaan kansoilta. Parhaillaan on 27 kieltäytyjää vankilassa ja juttu on vireillä 84 vastaan. Viime heinäkuussa ilmoitettiin virallisesti 140 Puerto Ricosta kutsutun saaneen surmansa Vietnamissa.

ASEVELVOLLISTEN "AMMATTIJÄRJESTÖ"

Pennsylvanian yliopiston entinen opiskelija Andy Stapp, joka lokakuussa 1965 poltti julkisesti sotilaspassinsa ja erotettiin yliopistosta, on nykyään USA:n asevelvollisliiton (ASU) puheenjohtaja ja liiton Bond-nimisen lehden toimittaja. Tällä välin hän on istunut kaksi vuotta vankilassa. Oikeus tuomitsi hänet "kumouksellisuudesta ja epälojaalisuudesta". Hän pääsi vapaaksi viime huhtikuussa ja on sen jälkeen johtanut ASU:n toimintaa.

ASU:n jäsenyys on luottamuksellista, upseereita ei oteta jäseniksi, mutta toisaalta ovet ovat auki "värillisille. Liiton lehti ilmestyy kerran kuukaudessa ja se on asevelvollisille ilmainen.

ASU:n ohjelmaan sisältyvät seuraavat vaatimukset: 1. Tervehtimisen ja "herroittelun" lopettaminen. 2. upseerien valinta miehistöäänestyksellä. 3. rodullinen tasa-arvo, 4. miehistövalvonta sotaoikeudessa, 5. vähimmäispalkka, 6. vapaus poliittiseen järjestäytymiseen, 7. oikeus kieltäytyä tottelemasta laittomia määräyksiä — kuten määräykset Vietnamin laittomaan sotaan ja 8. kollektiivinen neuvotteluoikeus.

Stappin mukaan ASU:lla on jäseniä kaikissa USA:n suurimmissa sotilaskeskuksissa, myös ulkomailla Vietnam mukaanluettuna. "Eräät jäsenemme ovat Da Nangissa", mr Stapp sanoo tarkoittaen niitä syyskuussa rintamalle lähetettyjä, joiden "rikoksena" oli kieltäytyminen tervehtimästä.

ASU ei siis ole varsinaisesti palveluksesta kieltäytyjien liitto, vaan asevelvollisten oikeuksia valvova "ammattijärjestö", jolla on USA:ssa 29 paikallisosastoa kussakin 15 tai enemmän jäseniä. Pienempiä ryhmiä on lukemattomia.

ASU:n jäseniä kuulusteltiin viime helmikuussa, kuulustelijoina olivat "epäamerikkalaista toimintaa" tutkivan valiokunnan edustajat. Liitto jatkaa kuitenkin toimintaansa.

Andy Stapp pitää tärkeänä taistelua sotilasviranomaisia vastaan ja selittää: "On käsitettävä että Curtis LeMayn (rotuehdokas Wallacen aisapari presidentinvaaleissa) kaltaiset ihmiset saavat fasistiset aatteensa siitä, että heillä on käsissään miljoonia nuorukaisia, joilla ei ole valtaa omaan elämäänsä. Armeijan demokratisointi merkitsee kaikkien amerikkalaisten oikeuksien puolustamista. Liiton merkitys on paljon enemmän kuin asevelvollisten oikeuksien puolustaminen."

Huumori muuttuu uskonnoksi?

Oulu. — Tämän hetken maailma on hyvin nurinkurinen. Rauhaarakastavien suurvaltojen on tämän tästä murskattava pieniä hyökkääjiä. Ihmiskunnan enemmistö kärsii nälkää, mutta rikas vähemmistö käyttää kahmimiaan voimavaroja niin järjettömästi, että on jouduttu ylituotantoon. Kehitysapua rikas maailma antaa noin yhdeksän miljardia dollaria vuodessa, mutta puolet siitä palaa takaisin korkoina. Varusteluun maailma käyttää ainakin 200 miljardia dollaria vuodessa. Tällä summalla ihminen on hankkinut sormeiltavakseen helvetinkoneen, joka uhkaa kaikkia. Näin sanoi maisteri Jaakko Okker esitelmöidessään äskettäin Oulun yliopiston Studia generalia-sarjan aluksi aiheesta "Ihminen ja muuttuva elinympäristö—kansainvälisessä politiikassa".

Ihmisen käyttäytymiseen vaikuttaa muun muassa ns. lajinsisäinen aggressiovietti, jolla on monia tärkeitä tehtäviä, mutta myös vaarallisia vaikutuksia, joiden ehkäisemiseksi eläimille on kehittynyt monenlaisia vaistoja ja estoja. Ihmisen onnettomuus on siinä, ettei hän ole peto vaan periaatteessa vaaraton kaikkiruokainen eläin, jolta puuttuvat myös riittävän voimakkaat aggressioita rajoittavat estot. Tätä puutetta aseiden kehitys on pahentanut. Vaikka vastenmielisyys tappamista kohtaan onkin kasvanut, niin tappaminen on muuttunut helpoksi ja persoonattomaksi.

Huumoriin ihminen ei ole osannut suhtautua riittävän vakavasti. Huumori parantaa maailmaa tekemällä sen rehellisemmäksi. Onkin ennustettu, että huumorista kehittyy tulevaisuudessa uskonto, sanoi Okker.

Varsovan liitolla pian huippukokous

Bukarest. — Varsovan liiton maiden kesken järjestetään pian huippukokous, ilmoitti Romanian kommunistipuolueen ensimmäinen sihteeri Nicolae Ceaucescu viime viikonlopulla maan kansalliskokoukselle. Hän kertoi Romanian osallistuvan aktiivisesti Moskovassa pidettävän kansainvälisen kommunistien huippukokouksen valmisteluihin.

Ceaucescu korosti puheessaan Romanian päättäväisesti pysyvän täysin riippumattomana. Hän huomautti, ettei kansainvälinen kommunistinen liike tarvitse "johtavaa keskustaa".

Ceaucescu torjui käsityksen, jonka mukaan eri kommunistimaiden talous tai armeija tulisi "ylikansallistaa" Comeconin tai Varsovan liiton alaisuuteen.

Bukarestissä esillä puolustuksen lujitus

Bukarest. — Yhdistyneen päällystön laatiman suunnitelman mukaisesti pidettiin Bukarestissa 26—29 11. Varsovan sopimusmaiden johdon neuvottelu.

Neuvottelu pidettiin Varsovan sopimusmaiden yhdistyneiden asevoimien ylipäällikön Neuvostoliiton marsalkan Ivan Jakubovskin johdolla.

Neuvotteluissa käsiteltiin Varsovan sopimusmaiden joukkojen taisteluvalmennuksen kulkuun ja niiden puolustuskyvyn jatkuvaan lujittamiseen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä.

Neuvottelun osanottajat kävivät tutustumassa sotilaskoulutuslaitoksiin ja olivat läsnä Romanian asevoimien eri lajeissa pidetyissä koulutus- ja näytösharjoituksissa.

Romanian kommunistisen puolueen pääsihteeri Nicolae Ceausescu yhdessä pääministeri Ion Gheorghe Maurerin kanssa otti vastaan marsalkka Jakubovskin, yhdistyneiden asevoimien yleisesikuntapäällikön armeijakenraali Sergei Shtemenkon ja Varsovan sopimusmaiden armeijavaltuuskuntien johtajat.

Vastaanotolla olivat mukana Romanian puolustusministeri kenraalieversti Ion Ionita ja Romanian ensimmäinen varapuolustusministeri, yleisesikuntapäällikkö kenraaliev. Ion Gheorghe.

Vastaanotolla vallitsi lämmin ja ystävällinen ilmapiiri.

Zondit valmistelivat ihmisen kuulentoa

Moskova. — Neuvostoliittolaisten avaruusalusten Zond-5:n ja Zond-6:n suorittamat tieteelliset tutkimukset ovat erittäin tärkeitä tulevien avaruuslentojen valmistelulle, sanoi insinööri A. Karitski TASSin kirjeenvaihtajalle. Erityinen merkitys on sillä, että tunnetaan maan läheisen avaruuden ulkopuolella vallitsevat säteilyolosuhteet reitillä maa — kuu — maa. Säteilyturvallisuuden takaaminen lennettäessä reiteillä, jotka läpäisevät säteilyvyöhykkeitä, vaatii olosuhteiden tarkkailua automaattisten avaruuslaitteiden avulla.

Zond-5:n ja Zond-6:n lennoista on saatu tulokseksi, että summittainen säteilymäärä, jonka kohteeksi alus joutuu lennon aikana ei ylitä ihmisen kestämää määrää.

Zondien lennot antoivat suuren panoksen uuden tieteenalan, avaruusbiologian kehitykseen. Ensi kerran kuljetettiin eläviä olentoja läpi säteilyvyöhykkeiden ja maan magneettikentän ulkopuolelle. Ne kokivat avaruusympäristön vaikutuksen kuun ympäristössä. Zond-5:n matkustajina oli kilpikonnia, banaanikärpäsiä, vehnän ja ohran siemeniä ja bakteereja. Zond-6:lla suoritettiin myös vastaavia tutkimuksia. Ne suoritettiin aikana, jolloin auringon aktiivisuus oli erityisen suuri.

Tämän vuoksi voidaan verrata molempien alusten radiobiologisten tutkimusten tuloksia ja selvittää auringonpurkausten vaarallisuus reitillä maa — kuu — maa.

Myös Zond-6:n suorittama tutkimus meteoritilanteesta lentoradalla on mielenkiintoinen.

Zond-6:n palatessa maahan se kulki Leonidien meteoriparven yläkerrosten läpi. Näin voidaan tarkoin määritellä meteoriparven liikkeiden parametrit ja poikkeaminen aikaisemmin tunnetusta radasta.

Ensi kerran käytettiin myös uutta tapaa saatujen tietojen perille toimittamiseksi. Kaikki kokeiden tulokset tulivat välittömästi maahan ja tiedemiesten laboratorioihin. Tämä oli mahdollista uudentyyppisen automaattisen aluksen ansiosta, joka pystyy palaamaan määrätylle alueelle maassa.

— Onko totta, että MacTavish on ostanut gasoliini huoltoaseman?

— No, en tiedä aivan varmaan, mutta 'Vapaa ilma' taulukot on otettu pois.

Ontariolaisille kalastussäädöksiä

Toronto. — Ontarion maakuntahallituksen maiden ja metsien ministeriö julkaisi vuoden 1969 kalastussäädökset maanantaina, useita kuukausia tavallista aikaisemmin, että onkimiehet ja -naiset voivat tehdä suunnitelmansa talvi-, kevät- ja kesäkalastusmatkojaan varten.

Suurimpana muutoksena aikaisempiin säädöksiin verraten on se, että tammikuun 1 päivästä 1969 lähtien on Ontarion asukkaiden ostettava 19-vuotta vanhemmille miehille $3.00 kalastusluvat; $1 maksava lupa niille, jotka hakevat keväisin smelt-kaloja henkilökohtaiseen käyttöönsä; $1 lupa syöttikalojen pyytäjille ja "dip netin" käytössä henkilökohtaiseen tarkoitukseen tarvitaan $2 lupa.

Ei-asukkaiden (Ontarion rajojen ulkopuolella asuvien) koko vuotinen kalastuslupa on $8.50 (nykyinen $6.50) ja kolmeksi päiväksi $4 (nykyinen $1.50).

Georgian Bayssa ei ole kuha rauhoitettu lainkaan v. 1969. Se oli koko viime vuoden rauhoitettu ja on taas rauhoitettu koko vuoden 1970.

Bass-kalojen pyynti alkaa viikkoa aikaisemmin, kesäkuun 28 pnä siten, että pyynti alkaa samanaikaisesti Ontariossa ja Quebecissa.

Purolohien (brook trout) pyyntikausi on tammik. 1 pstä syysk. 15 päivään Parry Sound—Sudbury alueella ja huhtik. 26 pstä syysk. 15 päivään Georgian Bayn alueella. "Rainbow" lohien rauhoitusaika on poistettu Timminsin alueella.

Uumajan ylioppilaat aseiden vientiä vastaan

Uumaja. — Uumajan liberaalinen ylioppilaskorho ja keskustaylioppilaat vaativat Ruotsin hallitusta estämään ruotsalaisten aseiden viennin latinalaiseen Amerikkaan.

Joukko ruotsalaisia yrityksiä aikoo viedä aseita latinalaisen Amerikan maihin, etupäässä Draken- ja Saab-105 -tyyppisiä lentokoneita ja nykyaikaisia rakettiaseita. Yritykset ovat jo solmineet yhteydet mm. Peruun, Venezuelaan, Brasiliaan ja Argentiinaan.

Ruotsin sotamateriaalitarkastajan antamien lausuntojen mukaan on mahdollista, että viejien lisenssianomuksiin suostutaan. Ylioppilaat pitävät kuitenkin sopimattomana, että ruotsalaiset yritykset tukevat aseiden viennillä näiden maiden diktatuurihallituksia.

Kullan hintaa nostettava – Nixonin miehet

Nykyinen kansainvälinen rahajärjestelmä ei enää toimi. Bretton Woodsissa vuonna 1944 hyväksytty on korvattava uudella. Tämä muutos edellyttää kullan hinnan nostamista olosuhteiden mukaan. Näin kertoo Financial Timesin Washingtonin kirjeenvaihtaja Joe Rogally keskusteltuaan useiden sellaisten Nixonin miesten kanssa, jotka nimitetään korkeisiin hallitusvirkoihin Nixonin astuttua presidentin virkaan ensi tammikuun 20 päivänä.

Viimeisin kriisi on saanut nämä Nixonin miehet vakuuttuneiksi siitä, että sellaiset ajoittaiset draamat kuin äsken Bonnissa pidetty kokous ovat vanhanaikaisia. Nixonin miesten keskuudessa epäillään myös suuresti Englannin toimenpiteiden tehokkuutta maksutaseensa vajauksen tasapainottamiseksi, Rogally kirjoittaa.

Amerikkalaissuunta vahvistui Japanissa

Tokio. — Japanin pääministeri Eisaku Sato muodosti uudelleen hallituksensa viime lauantaina. Hän otti ilmeisesti lukuun uudet odotettavissa olevat amerikkalaisvastaiset mielenosoitukset ja ylioppilaslevottomuudet, sillä mukaan hallitukseen valittiin nyt kaksi miestä joiden kanta mielenosoittajiin on kovempi kuin edeltäjiensä.

Entinen ministeri Masuo Araki nimitettiin kansallisesta turvallisuudesta vastaavaksi ministeriksi ja myös aiemmin ministerinä olleesta Michita Sakatasta tuli opetusministeri.

Tämä oli ensimmäinen hallituksen uudelleenjärjestely Saton pääministerikaudella, joka alkoi 9. marraskuuta 1964.

Kaikki ministerinsalkut vaihtoivat omistajaa. Takeo Mikin sijalle ulkoministeriksi tuli Kiichi Aihei. Finanssiministeriksi valitun Takeo Fukudan tilalle liberaalis-demokraattisen puolueen sihteeriksi Sato nimitti K. Tanakan. Uusista ministereistä ei kukaan ollut mukana edellisessä hallituksessa.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur, Ont. — CSJ:n osaston naisten kerhon toimesta valmistetaan tarjoiltavaksi kalkkunapäivälliset Finnish haalilla, 316 Bay St sunnuntaina, joulukuun 8 p. Ruokailu alkaa kello 11.30 ap. Aterian hinta on aikuisilta $1.25 ja lapsilta 50 senttiä. Myös jaetaan International osuusliikkeen lahjoittamana voittona KALKKUNA ja muita palkintoja. Tervetuloa, sanovat järjestäjät. Missäpä muualla voidaan päästä yhdessä joulukalkkunan makuun!

* * *

Yleisön puoleltakin toivotaan valmistelua, sillä Kaiku -kuoro on jo syyskauden valmistautunut joulukonserttia varten, jonka tarjoaa yleisölle sunnuntaina, joulukuun 15 p. Siihen tilaisuuteen tulee kuoron esityksiä, tulee yksityisten kuorolaisten ja ulkopuolisten taiteilijain esityksiä. Ohjelma tulee olemaan hyvin monipuolinen. — ATH.

Ontariossa voidaan rajoittaa sähkövoimaa tänä talvena

Toronto. — Ontarion voimalaitosministeri ja Ontarion Hydron virkailijat myönsivät tällä viikolla, että jos ennen joulua tulee kylmäaalto, niin se voi aiheuttaa sähkövoimapulan Ontariossa.

Vastatessaan lainlaatijakunnassa tehtyihin kyselyihin ministeri Simonett sanoi "tilanteen olevan samanlaisen kuin viime vuonnakin, jolloin Hydro pelkäsi joutuvansa rajoittamaan sähkövirran jakelua raskaille teollisuudelle, jolle sitä annetaan alennetuin hinnoin."

Lakeview-voimalaitoksella tapahtunut erään höyryturbiinin epäkuntoon joutuminen on heikentänyt Hydron tuotantokykyä siinä mitassa, että se voi aiheuttaa sähkövoimapulan, sanoi Simonett.

$50,000 palkankorotus Nixonille

Washington. — Presidentti Lyndon Johnson harkitsee "suurenmoista tekoa" virasta pois jäädessään — huomattavan palkankorotuksen ehdotusta seuraajalleen Richard Nixonille. Ehdotus tulisi nostamaan presidentin palkkaa $50,000 eli 150,000 dollariin vuodessa.

Ehdotuksen täytyy kuitenkin saada seuraavan kongressin enemmistön hyväksyminen. Tämä kongressi astuu virkaansa tammik. 20 pnä.

Monimiljonääri Johnson voi myöskin ehdottaa, että Nixonin edustuskulujen määrärahaa korotetaan yhdellä kolmasosalla, eli 75,000 dollariin. Johnson on sitä mieltä, että $50,000 määräraha ei ole tarpeeksi suuri Valkoisessa talossa järjestettävien kestitysten kulujen maksamiseksi.

Canadan pääministeri Pierre Trudeau saa $25,000 pääministerin virastaan sekä $18,000 alahuoneen jäsenyydestä. Hänen käytettävissään on myöskin vapaasti auto, kaksi lentokonetta ja kaksi asuntoa, mutta hänen täytyy maksaa $5,000 vuokraa Ottawan asunnostaan ja Gatineau Hillissä olevasta kesähuvilasta.

SUOMALAINEN AUTOKORJAAMO
EKO-GARAGE
382 Dawes Rd., Toronto 16, Ont.
(Ennen oli Cecil-Spadina nurkkauksessa)
Puhelin 751-1227
ERKKI KONTUNEN

Parkway Bakers
SUOMALAINEN LEIPOMO
Valmistaa suomalaista kardemummapullaa, oikeata ruisleipää, kanelikorppuja, kaakkuja, pikkuleipiä ym. leipomoalan tuotteita.
Aukioloajat: maanantai 12—6, tiistai — torstai 9—6; perjantaisin 9—7.30 ja lauantaisin 9—5.
290 Queen St W.   Puh. 363-7676
Toronto 2-B   Ontario

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
Olemme muuttaneet:
1695 Bayview Avenue
(Lähellä Eglintonia.)
TORONTO, ONT.

VIKING FOODS & IMPORTS
Suomalaisten lihajalosteiden valmistaja Torontossa
133 Laird Dr., Toronto 17, Ontario
Puhelin 425-0450
Myymme kaikkia laatuja tuoretta lihaa, lihajalosteita, säilykkeitä, juustoja, leipää y.m. ruokatavaraa suoraan tehtaalta. Aukioloajat: maanantai — torstai 8—6; perjantaisin 8—8 ja lauantaisin 8—5.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

Vain 20.7 pros. sudburylaisista käytti äänioikeutta koululautakunnan vaaleissa

Sudburyn kaupungin ja ympäristön ensimmäisen "suurkoululautakunnan" vaalit olivat viime maanantaina erittäin laimeat Sudburyn kaupungin alueella. Kansakoululautakunnan ehdokkaita kävi äänestämässä vain 20.7 prosenttia äänestyskelpoisista. Kaupungin kolmannessa äänestyspiirissä käytti ainoastaan 9.7 prosenttia äänioikeutensa.

Roomalaiskatolilaisen koululautakunnan äänestäjät eivät käyttäneet äänioikeuttaan paljoakaan enemmän kuin kansakoululautakunnan valitsijat.

Sudburyn ja ympäristön "suurkoululautakuntaan" tulivat valituiksi seuraavat henkilöt:

Kaupungin 1. vaalialueelta, Walter MacLeod 333 äänellä, 2. vaalialueelta Ernie Checkeris 497 äänellä, 3. vaalialueelta Allan E. Goring 127 äänellä, 4. vaalialueelta Chester McGilvary 330 äänellä, 5. vaalialueelta Frank Flowers 234 äänellä, 6. vaalialueelta Fred W. Sheridan 837 äänellä kaupungin "A" alueelta (käsittäen 1, 2, 3 vaalialueen) valittiin katolilaisten toimesta tähän "suurkoululautakuntaan' kolme edustajaa Andre Lacroix, F. Benoit Lavoie ja Francois Legault, kaupungin "B" alueelta (käsittäen 4, 5, 6 vaalialueen) valittiin kaksi katolilaisten edustajaa James R. Britton ja mrs B. Yackman. Sudburyn ympäristön 1. vaalialueelta valittiin Victor Kuula, ympäristön 2. vaalialueelta M. A. Luck, ympäristön 3. vaalialueelta Alex G. Blanchard, ympäristön 4. vaalialueelta Pat MacMillan, ympäristön 5. vaalialueelta Denis Landry. Ympäristön 6. vaalialueelta katolilainen edustaja Donat Monette.

Yllä mainitut henkilöt ottavat haltuunsa tammikuun 1 päivänä 1969 kaikki Sudburyn kaupungin ja sen ympäristön kansakoulujen asioiden hoitamisen.

Maanantaina valittiin myöskin Sudburyn kaupungin ja sen ympäristön katolilaisia kouluja hallitseva katolilaisten koululautakunta joka koostuu 14 henkilöstä, kun taas "suurkoululautakunta" puolestaan koostuu 18 henkilöstä.

"Suurkoululautakuntaan" valitut ympäristöalueiden edustajat saivat suhteellisesti paljon enemmän ääniä henkilöä kohti mitä kaupungin vaalialueita edustavat henkilöt. Tämä johtuu ehkä osaltaan siitä, että ympäristökunnissa suoritetaan samalla kerralla kunnanesimiesten ja kunnanvaltuuston jäsenten valinta.

MUISTILISTA

Lastenkomitean seurapelit lasten joulujuhlan rahoittamiseksi Finnish-haalilla torstaina joulukuun 5 pnä kello 7.30 illalla. Lahjavoittoja otetaan kirtollisuudella vastaan. Tervetuloa.

Lasten joulujuhla Finnish haalilla sunnuntaina joulukuun 15 päivänä kello 2 ip. Tervetuloa.

"Lasten suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30 ip. Harjoitellaan mm. joulujuhla ohjelmaa. Kaikki lapset tervetulleita.

"Kesäinen unelma" näytelmän harjoitukset perjantaina ja maanantaina, joulukuun 6 ja 9 pnä klo 7 illalla. Perjantai-iltana ainoastaan roolihenkilöt, mutta maanantai-iltana kaikki avustajat ja laulajat.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Kirjasto auki Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön käytettävissä keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Putkitus-, lämmitys-, pelti- ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Sudburyn alueen kunnallisvaalien tuloksia

Viime maanantaina suoritettiin Sudburyn ympäristökunnissa kunnanesimiesten ja kunnanvaltuustojen jäsenten vaalit. Suurin osa maanantaina valituista kunnanesimiehistä ja valtuustojen jäsenistä tulee hoitamaan tehtäviään seuraavat kaksi vuotta.

Eri kuntien valituksi tulleet esimiehet ja valtuustojen jäsenet:

Dowling: Esimies Gus Gruska, valtuuston jäsenet, mrs G. Gorham, Ross Fraser, Robert Zola, Richard Demers.

Valley East: Esimies R. Lindenbach, valtuuston jäsenet, Maurice Proulx, Ken Flake, Leo Paul Bodson, H. Noel De Tilly, Pat Hamilton ja Henri Richer.

Little Current: Esimies Allan J. Little, valtuuston jäsenet, Gerald Smith, Aylmer Rowe, Everet Morphet, Humphrey Beaudin, Joseph King ja Gerald Elliott.

Espanola: Esimies Leo A. Foucault, valtuuston jäsenet, Les McCarthy, Frank Savicky, Paul Foster, Blake Jacklin, Jack Wilson ja Emmett Kilby.

Massey: Esimies Max McNally, valtuuston jäsenet, Joe Landriault, Vern Clarke, Howard Burns, Jack Robinson, mrs Anne Hobss ja Gil Godin.

Lively: Esimies Len Turner, valtuuston jäsenet, F. C. Bailey, P. H. Bailey, H. J. Squirell, T. J. Deacon, J. Eadie ja John Robertson.

Hallam: Esimies Joe Beaudin, valtuuston jäsenet, Harold Hunt, George Pearson, Robert Burns ja Carson Rollins.

Neelon-Garson: Esimies Stan Hayduk, valtuuston jäsenet, Ronald Rinaldi, Phil Bonhomme, L. J. Atkinson ja James Armstrong.

Capreol: Esimies Norman Fawcett, valtuuston jäsenet, Stan Martin, Peter Gryschuk, George May, S. L. Sweezey, Giles Hamilton ja Joseph Fougere.

Waters: Esimies Charles White, valtuuston jäsenet, Oakley Pawson, Herbert Wright, Lawrence O'Connor ja Joe E. Nelson.

Watersin kunnan entinen esimies Bill Kallio hävisi Charles Whitelle 131 äänellä. Watersin kunnassa oli myöskin neljä suomalaissyntyistä valtuusmiesehdokasta, mutta yksikään heistä ei saanut tällä kertaa tarpeeksi ääniä valtuustoon päästäkseen.

TILATKAA VAPAUS

KOULURAKENNUKSEN OSTOTARJOUKSIA HALUTAAN

Allekirjoittanut ottaa vastaan ostotarjouksia lauantaihin, joulukuun 14 päivään 1968, klo 6 ip. saakka. On myytävänä T.S.A Cleland ja Dryden yhdistettyjen kuntien koulurakennus.
Korkeinta tai muitakaan tarjouksia ei ehdottomasti hyväksytä.

MRS. M. MAKELA, Sec.- Treas.
T.S.A. Cleland & Dryden
Box 377 Phone 983-4994 Azilda, Ont.

5. 7. 10.

Naiset kaunistakaa itsenne
SMART STYLE KAMPAAMOSSA!
Uusi omistaja Irma (Polvi) Niemi ottaa vastaan entiset suomalaiset asiakkaat ja uudet tervetulleita
Kolme ammattitaitoista kampaajaa antaakseen nopean palvelun
Puhelin 675-6571
31 Cedar St. keskikaupungilla Sudbury

5. 7. 10. 12.

Sudburyn alueella aloitetaan tutkimus alueellisen hallinnon perustamiseksi

Sudburyn alue on etutilalla Ontarion maakuntahallituksen ohjelmassa alueellisten hallintojen muodostamiseksi nykyisten kunnallishallintojen tilalle.

Ensimmäisenä toimenpiteenä tulee maakunnan kunnallislautakunnan puheenjohtaja J. A. Kennedy suorittamaan yksityiskohtaisen tutkimuksen Sudburyn alueesta. Hänen tulee esittää kuuden kuukauden kuluessa tutkimustensa tuloksista raportin maakuntahallitukselle.

Maakunnan kunnallisasiainministeri Dercy McKeough sanoi maanantaina lainsäätäjäkunnan istunnossa, että Sudburyn alueen paikallisten hallintojen uudistaminen on askarruttanut hänen mieltään huomattavasti.

"Maakunta on päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin alueellisen hallinnon perustamiseksi Sudburyn alueelle", sanoi mr McKeough. "Minä olen tarjonnut mr Kennedylle virastoni täydellistä apua ja tiedän, että Sudburyn alueen eri kunnat tulevat toimimaan samoissa mittasuhteissa."

"Minä olen varma, että mr Kennedy tulee hankkimaan arvokkaita neuvoja minulle siitä, minkälainen ja minkätaisen alueellinen hallinto olisi sopiva Sudburyn alueelle", sanoi McKeough.

Ministeri sanoi, että Kennedyn tutkimusohjelman termit tullaan julkaisemaan muutaman päivän kuluessa.

Mr McKeough sanoi lainlaatijakunnassa pitämässään puheen yhteydessä, että tällaisen alueellisen hallinnon perustamisessa tulee olemaan useita eri koetinkiviä.

Hän hyväksyi Smithin verotusasioita koskevan raportin viisi ehtoa tällaisen alueellisen hallinnon perustamiselle. Ensimmäiseksi, että alueella tulisi olla yhteiskunnallinen yhteenkuuluvaisuuden tunne, joka perustuu sosiologiseen luonteenlaatuun, talouteen, maantieteeseen ja historiaan. Toiseksi, että alueella tulisi olla suhteellinen kiinnostus asioihin, niin ettei mikään yksi ryhmä tai harrastus voisi kokonaan hallita aluetta. Kolmanneksi, että alueella täytyisi olla riittävä rahallinen pohja, jotta se voisi hoitaa alueellisia ohjelmia tyydyttävällä tasolla. Neljänneksi, että alueen tulisi olla tarpeeksi suuri, jotta paikalliset vastuunalaisuudet tulisivat tyydytetyksi hyväksikäyttämällä ratkaisevia taloudellisia tekijöitä ja viidenneksi, että alueen rajojen tulisi helpottaa mahdollisimman paljon toisten alueiden kanssa käytävää yhteistoimintaa.

Lainlaatijakunta tulee ehdottamaan aluksi neljää alueellista hallintoa, Muskokan, Niagaran, Järvienpään ja Sudburyn alueelle.

Nämä neljä ovat niiden kahdentoista ehdotetun alueellisen hallinnon joukossa, joista ministeri mainitsi ja joiden perustamisen edellytyksiksi alueiden tutkimuksen seuraavan kahden vuoden kuluessa.

Ministeri sanoi lisäksi, että hänen virastonsa on suorittanut tutkimukset Lincoln ja Welland counteissa Niagaran alueella ja se on valmis esittämään konkreettiset ehdotukset alueen eri kunnille tammikuussa ja esittämään alueellista hallintoa koskevan lainlaadintaehdotuksen tämän istuntokauden aikana.

Kalkkuna-bingo ensi viikolla

Finnish haalilla pidetään vuoden viimeinen seurapeli tilaisuus naistenkerholaisten toimesta joulukuun 12 päivänä. Vaikka monilla perheenemännillä onkin joulukiireitä niin toivomme runsasta osanottoa, koska palkintoina on sellaisia tavaroita, joita jokainen tarvitsee joulun aikana.

Erikoisuuksina mainittakoon kaksi kalkkunaa ja tietysti kahvia, joka on hyvin suosittua ja mahdollisesti voittokokoelmasta on tarvetta, joita voisitte antaa ystävillenne joululahjoiksi.

Tervetuloa kaikki koettamaan onneanne Finnish haalilla torstaina joulukuun 12 päivänä, alkaen kello 7.30 illalla.

Kiina tarjoaa USA:lle rinnakkaiselosopimusta

Peking. — Kiinan tarjotessa Yhdysvalloille rinnakkaiselosopimusta, uutistoimisto Uusi Kiina välitti virkon [illegible] Kiinan ulkoministeriön lausunnon, jossa kumottiin [illegible] amerikkalaisten väitteet, joiden mukaan kiinalainen osapuoli [illegible] amerikkalaisten suurlähettiläiden neuvottelujen 135. istunto Varsovassa.

Siinä esitettiin mielipide, että amerikkalaiset ovat itse tarvinneet tapaamisen lykkäämistä presidentin vaihdoksen johdosta ja ilmaistiin valmius ottaa tämä huomioon. Kiinan ulkoministeriön edustaja on ilmoittanut, että Kiinan Puolassa oleva asianhoitaja on jo lähettänyt Yhdysvaltain Puolan-suurlähettiläälle kirjeen, jossa ehdotetaan pidettäväksi 135. tapaaminen ensi vuonna 20. helmikuuta.

Ulkoministeriön lausunnossa vahvistettiin jo usein esitetty vaatimus amerikkalaisten joukkojen poistamisesta kiinalaiselta Formosan saarelta ja ilmoitetaan valmius sopimus Yhdysvaltain kanssa sopimus rauhanomaisen rinnakkaiselon viidestä periaatteesta. Tarkkailijat ovat huomioineet tässä yhteydessä, että vaikka tahansa kiinalainen olisi vielä vuosi sitten esittänyt jotakin niin perinpohjin "revisionistista" kuin on ehdotus rauhanomaisesta rinnakkaiselosta, hän olisi Kiinassa joutunut yleisen arvostelutulvan kohteeksi.

Tätä uutta linjoittumista ei pidetä merkkinä siitä, että Kiinan ja Yhdysvaltain suhteissa tapahtuisi tuota pikaa jyrkkä käänne, vaan siitä, että Peking silmäilee nyt mitä mahdollisuuksia on Kiinan ja Yhdysvaltain suhteiden parantamiselle sitten kun uusi presidentti Richard Nixon astuu virkaansa helmikuussa.

Huomioitu on myös se, että Peking näyttää "lieventäneen" kantaansa Vietnamin rauhanneuvotteluista. Vielä nelisen kuukautta sitten Peking vastusti jyrkästi Vietnamin kaikkia rauhanneuvotteluja tähdentäen, että Vietnamin ongelmat voidaan ja pitäisi ratkaista taistelukentällä.

Viime aikoina Pekingin oppositio on laimentunut. Peking on julkaissut kokonaan sekä Hanoin että USA:n lausunnot neuvottelujen uudelleen aloittamisesta, mutta ei mitään virallisia kommentteja niistä.

Tätä on eräissä länsipiireissä selitetty siten, että esitettyään ehdotuksen rauhallisesta rinnakkaiselosta Yhdysvaltain kanssa, Pekingillä ei ole enää mitään sanottavaa siitä kun vietnamilaiset ryhtyvät neuvotteluun yhdysvaltalaisten kanssa Pariisissa.

New York. — Yhdysvaltain hallitus aikoo hyväksyä Kiinan ehdotuksen suurlähettiläiden tapaamisen pitämisestä 20. helmikuuta v. 1969, kirjoitti New York Times asiasta.

Naiset olisivat parempia tuomareita

Ottawa. — Ontarion korkeimman oikeuden entinen tuomari J. C. McRuer sanoi täällä tällä viikolla, että Canadassa on paljon lakiasioita hoitavia naisia, joista olisi tullut parempia korkeimpien ja piirioikeuksien tuomareita mitä ovat miehet, joille nämä virat on annettu.

"Lakitieteellisten tutkimusten suorittaneilla naisilla on oikeus tulla ansioitumisensa perusteella nimitetyksi tuomarin virkaan samoin kuin muillakin tämän ammattikunnan jäsenillä", sanoi McRuer kansallisen ihmisoikeuskonferenssin lounastilaisuudessa. "Ja ainoastaan ansioituneimmat tulisi ottaa huomioon kun tuomareita nimitetään."

McRuer sanoi, että tällä hetkellä "Canadassa ei ole yhtään naista korkeimman tai piirioikeuden tuomarina".

Intiaaneista ja eskimoista McRuer sanoi, että Canada on kieltänyt "heiltä oikeuden asioittensa julkituonnissa" kansallisessa hallituksessa viimeisen 100 vuoden ajan.

"Me emme joukkomurhanneet näitä alkuasukkaita niin kuin on tehty eräissä muissa maissa, mutta me olemme epäilemättä johdattaneet heidät "vähemmän arvoisten maahan"."

Vaikka kaikki olisivat tasa-arvoisia syntyessään tässä maassa, niin me tiedämme oikein hyvin, että he eivät pysy kauaakaan tasa-arvoisina syntymänsä jälkeen", sanoi McRuer.

Rauhankeskustelujen pelätään hidastuvan

Pariisi. — Useat liittoutuneiden ja länsimaiden diplomaatit pelkäävät Vietnamin keskustelujen hidastuvan jos USA:n uusi republikaanien hallitus nimeää uudet johtajat USA:n valtuuskunnalle Averell Harrimanin sekä Cyrus Vancen.

Valtuuskunnan molemmat johtajat aikovat esittää eroanomuksensa Lyndon Johnsonin presidenttikauden päätyttyä ja he ovat vakuuttaneet jättävänsä hallituksen tehtävät ja palaavansa siviilielämään.

Nyt jo on ollut havaittavissa toimenpiteitä siitä, että ainakin toisen tehtäviä koetetaan saada jäämään edelleen pääneuvottelijan tehtäviin uuden hallituksen astuessa valtaan. Senaattori Jacob Javits sanoi, että molemmat miehet tulisi pitää edelleenkin tehtävissään.

PERHEEN NUOREMMILLE

Mirre-kissan kepponen

Joulupukki selaili hajamielisenä papereitaan, penkoi laatikoitaan ja oli äärettömän harmistunut. Hänen muuten niin järjestyksessä oleva työpöytänsä oli täynnä papereita.

— Johan nyt on kumma, mihin ihmeeseen muistikirjani on kadonnut? Olen etsinyt sitä joka paikasta. Ja vielä muistikirjani, johon oli merkitty kaikki tuhmat lapset ja heidän tekonsa.

Pukki jatkoi etsimistään, kunnes hermostui ja kutsui luokseen sihteerinsä, tonttu Vikkelän:

— Kuka on vienyt muistikirjani? Se on löydettävä, ja pian! Huomenna on jouluaatto. Kuinka minä voin jakaa lahjoja, ellen tiedä, ketkä lapsista ovat olleet kilttejä ja ketkä tuhmia.

— Mihin se muistikirja on voinut kadota? Juuri eilenhän me sitä katselimme. Ja siinä minä vielä illalla näin sen joulupukin pöydällä, sanoi tonttu Vikkelä.

— Eilen se oli tässä, mutta eipäs ole enää, sanoi joulupukki. — Kirja on joka tapauksessa löydettävä. Hälytä koko Korvatunturin väki etsimään muistikirjaani!

Tonttu Vikkelä pelästyi joulupukin äänensävyä. Tavallisesti joulupukilla oli tapana puhutella ystävällisesti väkeään. Niinpä tonttu Vikkelä riensikin suinpäin huoneesta hälyttämään Korvatunturin tonttujoukkoa.

Ja niin alettiin toden teolla etsiä kirjaa, johon joulupukki vuoden kuluessa oli merkinnyt muistiin kaikki lasten tekemät pikku kolttoset.

Kirjassa oli maininta siitä, kuinka Risto oli eräänä iltana kiukutellut, kun äiti oli kehottanut häntä nukkumaan. Siinä luki myös, miten pikku Liisa aina oikutteli ruokapöydössä. Eihän lapsista kukaan ole täydellinen, mutta tällaisista huonoista tavoista olisi päästävä. Siksi pukki aikoikin lahjoja jakaessaan huomauttaa lapsille näistä ikävistä seikoista, jotta lapset parantaisivat tapansa ja tuottaisivat iloa vanhemmilleen.

Kaikki tontut ja pukki itse etsivät muistikirjaa, mutta sitä ei vain löytynyt.

— Olen tainnut tulla vanhaksi ja huonomuistiseksi, alkoi pukki myönnellä.

— Ei kannata surra, vastasi tonttu Vikkelä. Tänä jouluna sinun ei tarvitse nuhdella ketään, koska et tiedä, kuka on ollut kiltti ja kuka ei.

— Onhan se niinkin sanoi pukki mietteliäänä. Silloinhan meillä kaikilla on hyvä mieli, niin lapsilla kuin minullakin. Sinäpäs sen sanoit. Unohdetaan kaikki ikävät asiat. Kyllä Risto ja Liisakin pian parantavat tapansa. Ja onhan joulu hyväntahdon juhla, silloin annetaan tuollaiset pikku seikat anteeksi. Tästä tuleekin vallan erikoinen joulu, kun minun ei tarvitse sanoa yhtään ikävää asiaa kenellekään lapselle.

Niin pukki ja tontut pääsivät yksimielisyyteen. Muistikirjaa ei löytynyt, ja niin pukin olisi seuraavana aamuna lähdettävä jakamaan lapsille joululahjoja ilman tuota tärkeää asiakirjaa. Heidän siinä istuessaan ja tuumiessaan hyppäsi Korvatunturin kotikissa muurin päältä, missä se oli loikoillut koko päivän. Tonttu Pärttyli huomasi kissan kantavan suussaan jotain rikkirevittyä paperia.

— Mitäs mirrellä on suussaan? Onkos se jo nauttinut juhlapäivällisensä? sanoi tonttu Pärttyli.

Kaikkien katseet kiintyivät Mirrekissaan. Tonttu Vikkelä otti kynttilän käteensä ja lähti ottamaan asiasta selvää.

— Voi sentään! hän huudahti. — Kissa on repinyt muistikirjan aivan palasiksi. Miten se on saanut tuon kirjan käsiinsä?

— Syy on minun, sanoi pukki anteeksi pyydellen. — Taisin eilen unohtaa sen kiireissäni tuohon tuolille, ja Mirre on sen ottanut leikkikalukseen.

— Hah, hah, nauroivat tontut. — Unohdetaan että tuhmia lapsia on olemassakaan. Tästä tulee varmaan hauska joulu, vai mitä arvelet vaikkapa Risto ja Liisa?

Pukkikin nauroi makeasti. Hän tarttui leikkisästi Mirren turkkiin ja sanoi:

— Sinä veitikka. Olet repinyt muistikirjani palasiksi. Minun pitäisi olla sinulle vihainen, mutta koska itse olin huolimaton jättäessäni kirjan leväperäisesti tuolille, en voi syyttää sinua.

Mitähän lapset nyt sanovatkaan, kun pukki ei esitä tuota tuttua kysymystään "onko talossa kilttejä lapsia", vaan muistaa jokaista parhaansa mukaan? Tänä jouluna pukin mielestä kaikki lapset ovat hyvin, hyvin kilttejä.

Kerttu Hiekkanen.

Postilaatikko

Pienet ystäväni, tytöt ja pojat.

Täti täällä tuntee kuin olisi sanut suuren joululahjan kun Keven'iltä tuli oikein pitkä kirje. Suuret kiitokset Keven. Olemme pahoillamme että olet joutunut niin paljon sairastelemaan, mutta toivomme että nyt jo voit paremmin. Saivatko ne lääkäri-sedät mitään selvää sen "asthman" suhteen? Kyllä sinä varmaan ensi kesänä saat ne rummut (drums), kun tervehdyt niin sitten ne koulutyötkin taasen paremmin luistaa ja todistukset tulevat paremmat. Olit kovin kiltti kun muistit perheen nuorempia kirjeellä, sairaslomalla ollessasi.

Kirjoittakaapas toisetkin tytöt ja pojat tapahtumisista kotona ja koulussa, niin ja jouluvalmisteluista. Useat varmaankin ottavat osaa jouluohjelmaan koulussa ja haalillakin, niin kertokaa kaikesta siitä toisillekin lapsukaisille.

Terveyttä ja hauskaa talvea pikku ystävilleen toivoen

Rauha-täti.

Keven ollut sairaana

Dear Rauha-täti, boys and girls.

I am home with a bad cold and asthma, so thought I would write. I have missed a month of hockey this year. I play for the Seals and we are in first place and have not lost a game yet. I have missed a lot of school too because of my asthma My report card wasn't too good but if my next two report cards are good my grandmother will buy me a set of drums for my birthday in July.

I'm going to get my allergy tests a week before Christmas so then I will know what gives me this asthma.

A few days after school started I got 9 stitches on the back of my leg and I almost had a cast on for six months.

Last night we heard a big crash out in the front of our house. Seven teenagers in a station wagon crashed into my mother's car parked on the road and no one was hurt.

We went to my aunt Laura's cottage at Fairbanks Lake again this year and my cousin Donny came with us too. Our holidays were cut short because my grandmother got sick and had to have an emergency operation. She was at the Sudbury Memorial Hospital for a month. She is all right now.

It sure doesn't look like Christmas around here, our grass is greener than last summer.

I started taking piano lessons this fall.

I went to the Maple Leaf Gardens to see a hockey game between the Detroit Red Wings and the Toronto Maple Leafs, the Red Wings won 5—2.

Good-bye for now and have a merry Christmas and a Happy New Year. Your friend

Keven Niskanen,
St. Catharines, Ont.

Coldwell vietti 80-v. päiväänsä

Ottawa. — M. J.Coldwell vietti maanantaina 80:ttä syntymäpäiväänsä katumatta sitä kun hän ei aikaisemmin ottanut vastaan paikkaa Canadan senaatissa.

"Minä uskon, että sieillä olisi voinut olla hauskaa," sanoi mr Coldwell, joka on tunnettu henkilö Canadan poliittisissa piireissä. Häntä pyydettiin ottamaan paikka senaatissa useita kertoja, mutta hän kieltäytyi puolueensa ylähuoneesta ottaman kannan vuoksi.

Mr Coldwell on NDP:n kunniapresidentti ja puolue on sanonut toistamiseen, että koko senaatti tulisi hävittää. Mr Coldwell oli NDP:tä edeltäneen CCF:n kansallinen johtaja vuodesta 1940 vuoteen 1958 ja siirtyi eläkkeelle vuonna 1960.

Mr Coldwell toi antamassaan haastattelussa julki vastenmielisyytensä pääministeri Pierre Trudeaun poliittista uraa ja hänen vaalikampanjaansa kohtaan. Mahdollisesti mr Trudeau oli oikeassa siirtyessään NDP:stä liberaalipuolueeseen, jotta hän pääsisi valtaan, sanoi mr Coldwell.

"Minä en kyllä omalta kohdaltani hankitsiskaan tällaista tekoa, vaikka ihmiset ovatkin minua siihen kehoittaneet," sanoi Coldwell.

Tilatkaa Vapaus

HILLPORT TAXI
24 TUNNIN PALVELU
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

JUURI ILMESTYNYT

aistikas, sisältörikas ja ajankohtainen

JOULU 1968

48 SIVUA HINTA $1.00

SISÄLTÖ:

Joulun edellä, W.E. 1
Veli Gaucherin iltamessu, A. Daudet 2
Mesaba järvi, Maiju Wäisänen 4
Vain kirje jouluksi, Alina Sikola 5
Markkinat Saharan keitaalla 6
Palanen elämää, Hämeen tyttö 8
Taas joulukellot soivat, Tyyne 9
Vanhan ompelijan joulu, E. Kaustinen 9
Toronto ennen ja nyt, W. Säilä 10
Eräs jouluilta, Lauri 11
Rauhanko juhla?, LSP 11
Joulun rauha, Marjatta 12
Näin synnyinmaani, Antti Pitkänen 12
Sikamainen joulu, P. Parkkinen 13
Elokuva maailman luetuin kirja 14
Laser, kuolemansäteestä elämänsäde 16
Canadalainen marttyyri arvoonsa, W.E. 19
Tinaa, Annu 22
Pienen tiilenkantajan rikos, US 23
Satujen saarella ei eletä satumaailmassa 27
Mauri, K. Rahikainen 28
On aika herätä, S-nen 29
Karma, Darma ja Holi, Olli Laine 30
Äitipuoli, V. Diavatov 33
Jättiläishai, J. Leloup 37
Topeliuksen joulukäynti Viaporin vankilassa 39
Eilisen, nykyisyyden ja huomisen Siperia 40
Joulusauna ennen ja nyt 42
Höylänjälki 44
Joululahja yksinäiselle 46
Me salli emme 47
Joulukortin alkuperä 47
Kaskuja 48

Saatavana paikkakuntanne asiamieheltänne tai tilaamalla osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P.O. BOX 69 SUDBURY, ONT.